

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL «Naš tisk» - Direktor: Rudi Janžuba - Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Tiska tiskarna «Slovenskega poročevalca» - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-322 do 23-326 - Uprava: Ljubljana, Copova ul. 58-III., telefon 22-573 in 22-621 - Glasni oddelček: Ljubljana, Karlejeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 - Poštni predal 29 - Tekoči račun Narodne banke 601-Te-163 - Mesečna naročnina 200 din

Poročevalec

Druga izdaja

Posvet v Atenah končan

Atene, 12. jun. (Tanjug). Danes dopoldne je bila končana konferenca predstavnikov generalnih štabov Grčije, Jugoslavije in Turčije, ki je trajala od 3. do 12. junija. Današnji za-

ključni seji sta prisostvovala grški minister nacionalne obrambe in načelnik grškega generalnega štaba. Načelnik grškega generalnega štaba general Kitrilakis je izjavil novinarjem, da so razgovori popolnoma zadovoljili in da so dosegli soglasje o vseh vprašanih, o katerih so razpravljali. Predstavniki generalnih štabov so objavili skupen komunikat, ki so ga podpisali šef grške delegacije brigadni general Papatanasiasidis, šef jugoslovanske delegacije generalni podpolkovnik Ljubo Vučković in šef turške delegacije brigadni general Selim Sun. Komunikat se glasi:

«V soglasju s sporazumom o prijateljstvu in sodelovanju, ki je bil podpisan v Ankari, in na podlagi sklepov, ki so bili sprejeti za ankarških vojaških razgovorov v Ankari, so se v Atenah sestale delegacije generalnih štabov Turčije, Grčije in Jugoslavije v dnevi od 3. do 12. junija. Delegacije so nadaljevale razgovore, začete v An-

Predsednik republike je sprejel bivšega ameriškega veleposlanika

Brioni, 12. junija (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je danes dopoldne sprejel na Brionih bivšega ameriškega veleposlanika g. Josepha Daviesa in ga zadržal na kosilu, kateremu je prisostvoval tudi veleposlanikov vnuk g. Joseph Tyding.

Trgovinski sporazum z Indonezijo

Beograd, 12. junija. Včeraj so v Džakarti (Indonezija) podpisali trgovinski in plačilni sporazum med Jugoslavijo in Indonezijo. Sporazum je bil podpisan po 15-dnevni pogajanjih jugoslovanske gospodarske delegacije, ki se mudi še dalje časa v deželah Daljnega vzhoda.

Tržaška industrija je danes zamrla

Skupščina tržaških industrialcev v Trstu

Trst, 12. jun. (Tanjug) Po skupščini Združenja malih tržaških industrialcev je bila v Trstu še konferenca Združenja tržaških industrialcev, kjer so ugotovili, da v lokalni industriji obstaja kriza. Zvedelo se je, da je ta skupščina potekala v vzdušju irendentističnega izživljanja, ker so z nje poslali pozdrav »julijemski in dalmatinskim industrialcem«. Toda v glavnem poročilu, ki ga je imel predsednik Združenja Doria, je poudarjeno, da se je lani znatno zmanjšala proizvodnja postranske blaga. »Tržaška industrija je danes zamrla.« je poudaril Doria v svojem poročilu in nadaljeval, da je padeč proizvodnje v Trstu občutljivejši od padca proizvodnje v Italiji. Po mnenju govornika je treba

vzroke za takšno stanje iskati v dejstvu, da nima tržaška industrija možnosti za izvoz in da so stroški proizvodnje zelo veliki. »Primorski dnevnik« je komentiral poročilo na tej skupščini in poudaril, da je osnovni vzrok vseh težkoč tržaške industrije v visokih proizvodnih stroških, ki so posledica visokih cen za italijanske surovine in tudi italijanske davčnega sistema. »Primorski dnevnik« poudarja, da »predstavlja nasilno poveževanje Trsta z Italijo samo škodo za tržaško industrijo.«

Sprejem bivših finskih borcev pri Aleksandru Rankoviću

Beograd, 12. jun. Podpredsednik zveznega izvršnega sveta in predsednik centralnega odbora Zveze borcev Aleksander Ranković je sprejel včeraj dopoldne delegacijo bojevnih organizacij Finske pod vodstvom nekdanjega finskega ministra generalmajora V. Valveja, za narodno obrambo. Aleksander Ranković se je dlje časa razgovarjal s finskimi gosti, ki jih je sprejel član centralnega odbora Zveze vojnih vojaških invalidov Jugoslavije Grga Jankež. Sprejema sta se udeležila tudi državni sekretar za narodno obrambo Ivan Gošnjak in generalni sekretar Zveze borcev Jugoslavije Veljo Stojnič.

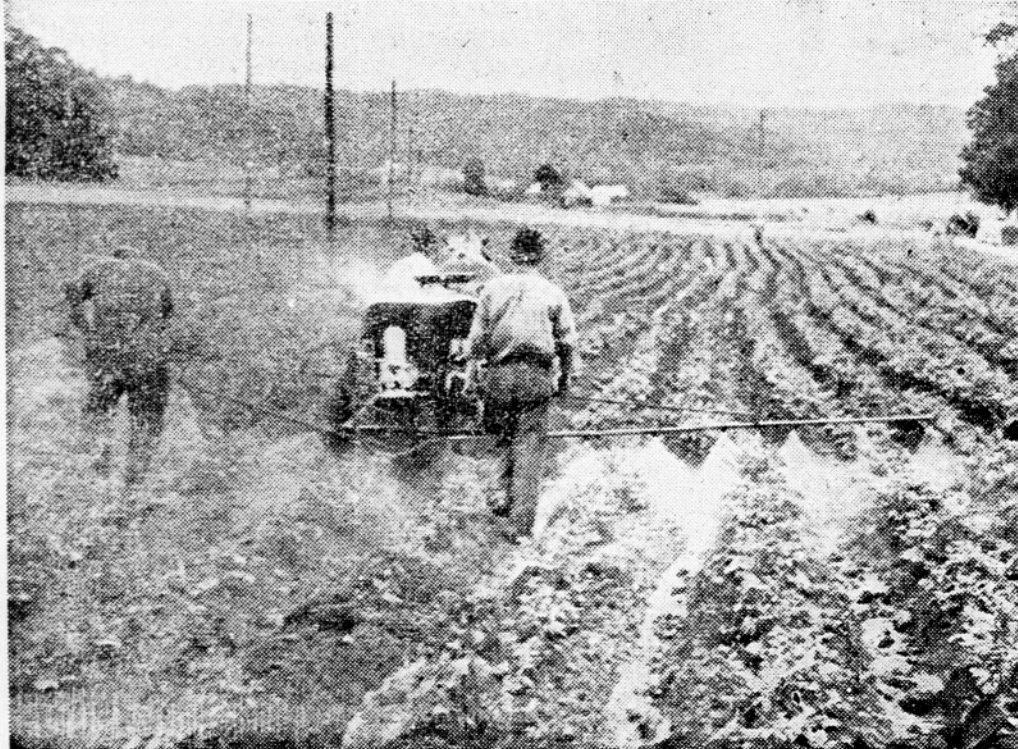
Člani delegacije bojevnih organizacij Finske so opoldne obiskali Ljudsko skupščino FLRJ, kjer jih je sprejel predsednik zveznega sveta Vladimir Simić. Delegacija je danes obiskala Sarajevo in Zenico, nato pa bo odpotovala na Sutjesko, kjer bo prisostvovala proslavi desetletnice pete nemške ofenzive.

Britanski veleposlanik je obiskal reis ul ulemo

Sarajevo, 12. jun. Dopoldne je britanski veleposlanik sir Ivo Mallet obiskal v spremstvu britanskega konzula v Sarajevu g. Simonsa Breena, vrhovnega islamskega poglavarja v naši državi. Doselej si je že ogledal Jablanico, Konjic, Travnik, Jajce in Zenico.

Zastopniki francoske vojske v Sarajevu

Sarajevo, 12. jun. Člani francoskega inštituta visokih znanosti za narodno obrambo so dospeli danes iz Beograda z vlakom v Sarajevo, kjer jim je komandant sarajevske vojnne oblasti generalni podpolkovnik Veljko Kovačević priredil sprejem, nakar so si ogledali vojaško šolo. Iz Sarajeva bodo odpotovali v Zenico, kjer si bodo ogledali gradbišče metalurškega kombinata.

Na krompirjevih poljih KDZ Grosuplje-Gatina je te dni brnel škroplilni stroj. S pantakanom in žvopletoparano brozgo so si zadržniki te zadržke zavasovali 14-ha krompirjevega polja pred kolerodermom, rjo in plesnijo.

Kari, Razgovori so potekali v duhu popolnega sodelovanja in so se nanašali na obrambo proti možni sovražnikovi agresiji.

Bivši finski borci na proslavi 10-letnice bitke na Sutjeski

Sarajevo, 12. jun. V Sarajevu je prispela z letalom iz Beograda delegacija bivših borcev in invalidov Finske, ki bo ostala v Bosni in Hercegovini tri dni. Danes je odpotovala v Fočo, jutri pa bo na Tjentištu prisostvovala 10-letnici bitke na Sutjeski.

ITALIJA PO VOLITVAH

De Gasperi bo podal ostavko vlade

Spor v krščansko-demokratski stranki - Saragat ponudil ostavko - Giustizia napada De Gasperija

Rim, 12. jun. (AFP) V italijanskih političnih krogih so mnenja, da bo De Gasperijeva vlada podala ostavko na prvem sestanku skupščine in senata, ki bo 25. junija. V teh krogih se tudi sprašujejo, ali ne bodo stranke, ki so se na volitvah borile skupaj s krščanskimi demokrati in ki so izgubile svoje prejšnje položaje, smatrale za primerno nekaj časa ostati izven vlade. Če bi do tega prišlo, bi De Gasperiju ne preostalo drugega kot sestaviti samostojno krščansko-demokratsko vlado. V Rimu smatrajo, da bi takšna vlada mogla računati na podporo manjših skupin centra.

Rim, 12. jun. (Tanjug) Volilni neuspeh strank Centra je povzročil spor v krščansko-demokratski stranki. Ta spor je sedaj v središču pozornosti političnih krogov v Rimu. Danes je javnost zvedela za nekatere podrobnosti o zadnjem sestanku vodstva vladne stranke. Na tem sestanku, ki je bil v De Gasperijevi vili v Castel Gandolfo, sta se spopadli dve strukturi: prva je vztrajala, da naj se

Predsednik republike ob 10-letnici bitke na Sutjeski

Foča, 12. junija. Okrajni odbor Zveze borcev v Foči je poslal predsedniku republike maršalu Titu povabilo, naj se udeleži proslave desetletnice bitke na Sutjeski.

»Tovariši Tito! Pravi odbor v svojem pismu. «Letos poteka deset let, odkar so enote narodno-osvobodilne vojske pod Tvojim vodstvom prebile sovražnikov obroč na Sutjeski in izvršile svojo herojsko nalogo. V tem kraju si bil v usodnih dneh ranjen, kar je še bolj povečalo moralo naših

borcev, ki jim ni bilo žal svojega življenja. Naša je želja, da bi nas obiskal na tej jubilejni proslavi, ki bo 13. julija na slavni Sutjeski.«

Predsednik republike maršal Tito je odgovoril odboru za proslavo z naslednjo brzojavko:

»Dragi tovariši in tovarišice! Letos 13. julija boste slavili desetletnico težkih bojev in prebitja sovražnikovega obroča na Sutjeski, toda žal mi ni mogoče odzvati se vašemu povabilu in priti na proslavo. Ko boste sla-

ne objavijo rezultati volitev, dokler se ne doseže razveljavljenje nekaterih glasov, druga struja pa je zahtevala, naj se neuspeh na volitvah objavi takoj. Prvo mnenje sta zastopala De Gasperi in Scelba, nosilca politike Centra, drugo skupino pa podpredsednik vlade Piccioni, Andreotti in Pella, ki so nasprotniki politike Centra in pristaši desne koalicije. Na tem sestanku so baje razpravljali tudi o možnosti, da bi De Gasperija na položaju predsednika vlade zamenjal Piccioni.

V Rimu je bila danes potrjena vest, da je Saragat ponudil ostavko na položaj sekretarja socialno-demokratske stranke Italije. To dokazuje, da so se v socialno-demokratski stranki že začele kazati posledice volilnega neuspeha. Del strankinega vodstva meni, da je politika popolne podreditve socialistične stranke h krščanskim demokratom in Atlantskemu paktu kompromitirala stranko med socialističnimi množicami. Uradni organ socialno-demokratske stranke »Giustizia« je danes odkrito napadel De Gasperija.

Prihod izseljencev iz ZDA

Ljubljana, 12. junija. Sinoči je prispela v Ljubljano nova skupina izseljencev iz ZDA, med njimi tudi glavni tajnik Slovenske ženske zveze Albina Novak. Na obmejni postaji v Sežani so naše izseljence sprejeli člani Slovenske izseljenske matice pod vodstvom Toneta Seliskarja.

Obisk zastopstva Jugoslovanske vojne mornarice v Franciji

Izjava viceadmirala Mate Jerkoviča

Split, 12. junija. O nameravi nem obisku delegacije Jugoslovanske vojne mornarice v Franciji je komandant Jugoslovanske vojne mornarice viceadmiral Mate Jerkovič, ki bo vodil to delegacijo, izjavil listu »Cuvnar Jadranca«, da bo bolj delovnega kakor pr vlnudnostnega značaja. Delegacija bo obiskala Francijo v drugi polovici meseca na povabilo francoske vojne mornarice.

»Delegacija Jugoslovanske vojne mornarice«, je izjavil viceadmiral Mate Jerkovič, »si je postavila nalogo, da se na mestu sestane z nekaterimi osnovnimi mornariškimi problemi, ki nas posebno zanimajo. Večino izmed teh problemov smo že rešili, želimo pa jih proučiti ob izkušnjah francoske vojne mornarice. Gre na primer za organizacijski sestav višjih mornariških poveljstev, način rekrutiranja gojenjcev za vojno-pomorsko akademijo in mornariške podoficirske šole, metodiko pouka, obalno obrambo, organizacijo obrambe vojno-pomorskih, letalsko-pomorskih in podmorniških oporišč itd. To seveda ne pomeni, da hočemo povsem posnemati tuje izkušnje, vendar pa nam more vrsta stvari nedvomno služiti v večji ali manjši meri kot orientacija.«

Kar se tiče obiskov zastopnikov naše mornarice pri drugih prijateljskih in zaveznikih mornaricah, je viceadmiral Jerkovič dejal: »Zeleti bi podrobno spoznati tudi angleško in ameriško mornarico, zlasti pa nas zanima takšna zavezniki mornarici Grčije in Turčije, seveda, v kolikor bi to naše višje državno in vojaško vodstvo smatralo za potrebno in kadar bi se ponudila obojestranska možnost.«

Obisk direktorja tehnične pomoči OZN

Beograd, 12. jun. V Beogradu je bil 17. junija g. David Owen, izvršilni direktor tehnične pomoči OZN. V naši državi se bo mudil šest dni kot gost zveznega izvršnega sveta ter bo obiskal v tem času oblike tehnične pomoči v Splitu. Kot izvršilni direktor tehnične pomoči OZN skrbi g. Owen za izvajanje programov tehnične pomoči OZN in njenih posebnih agencij v več kot 50 državah, med katerimi ima Jugoslavija enega izmed največjih in najobširnejših programov. G. Owen je bil prej pomočnik generalnega sekretarja za ekonomske zadeve OZN.

XVIII. plenum CK LMS, ki se je vršil 10. junija 1953 v Ljubljani.

JE SKLICAN V. KONGRES LMS ZA 10. OKTOBER 1953 V MARIBORU

Dnevni red kongresa:

1. Otvoritev in proslava 10. obletnice I. kongresa ZSM.
2. Poročilo CK LMS in nadzorne komisije.
3. Referat: Vloga LMS pri izgradnji socialistične zavesti mladine.
4. Referat: Problemi splošnega izobraževanja mladine in sistema šolstva.
5. Diskusija po komisijah.
6. Volitve CK LMS in nadzorne komisije.
7. Sprejem resolucij.

Beli obelisk na Beramskem griču

čuvvar nad grobom Vladimirja Gortana

Te dni, ko proslavlja Istra svojo deseto obletnico osvoboditve izpod italijanskega fašizma, se njeni prebivalci spet živo in z globokim spoštovanjem v srcih spominjajo svojih junakov, ki jim je ponosna in danes uporna mlada življenja uničil fašizem. Nikoli ne bo v spominu istrskega človeka obledel lik prvega istrskega junaka Vladimirja Gortana, ki je padel pod streli v hrbet iz tridesetih fašističnih pušk nekega megleneja jesenskega zgodnjega jutra leta 1929, obsojen na smrt na sramotnem procesu v Puli.

Na sosednjem griču pod njegovo rojstno vasico Beram blizu Pazina so mu te dni postavili Istrani spomenik - devet metrov visok obelisk iz belega istrskega kamna in grobnico, prav tako belo, kamnito, ki bo danes dopoldne sprejela vse bele kosti - zadnje ostanke beramskega junaka, prepeljane

iz Pule. Na vseh postajah, mimo katerih bo vozil vlak z njegovimi zemskimi ostanki, bodo zbrani Istrani, sklonjeni glav in z bolečimi mislimi. Vladimir Gortan se bo vrnil domov.

Danes se pogovori v kamnitih istrskih hišah ponovno pleto okrog tistih dogodkov. Oziveli so, kakor da se so dogajali včeraj. Spomine budi pogled na beli obelisk.

Tiste dni, usodnega leta 1929 so izgubili Istrani še zadnje pravice, ki jim jih je eno za drugo jemal fašizem. V šolah je bil zabranjen pouk hrvaščine, odvzeli so jim hrvaške knjige in časopise. Se hrvaške poslanice - Istrane so poglani iz parlamenta. V ljudstvu je vrela, zlasti v mladini je divjal ogenj upora. Organizacija »Borba«, imenovana tudi TIGER (Trst, Istra, Gorica, Reka), ki je pripravljala vstajo in priključitev naše zemlje k Jugoslaviji, je dobivala vedno več pristašev. Družili so se v trojke, v tajne, prikrite skupine, oborožene s kupljenimi ali skrivaj zaplenjenimi orožjem. Takrat so fašisti pripravljali volitve - nekakšen plebiscit: kdo je za fašizem in kdo proti. Organizacija je sklenila na vsak način preprečiti odhod ljudstva na volitve. Beram je bila ena izmed najupornejših vasi, ki so jo fašisti dobro poznali. Poznali so Berame - najponosnejše in neuklonljive. Nič se sme na volitve; povorko je treba zaprati! Tako so tistega usodnega jutra s streljanjem iz hoste napadli volilce. S streli v zrak so hoteli doseči, da bi se povorka v strahu razpršila. Prišlo je do nesreče. Izgubljeni strelji so zadeli dva kmeta - enega pa so ranili do smrti.

Obisk zastopnika Svetovne federacije bivših borcev

Beograd, 12. junija. Sinoči je iz Beograda odpotoval v Pariz g. Consunen, direktor oddelka za rehabilitacijo pri Svetovni federaciji bivših borcev, ki je kot gost centralnega odbora Zveze vojaških vojnih invalidov Jugoslavije med tridnevni obiskom v naši državi obiskal ortopedske zavode in centre za rehabilitacijo invalidov. V Novem Sadu je prisostvoval otvoritvi novega centra za rehabilitacijo. O naših ortopedskih zavodih se je izrazil zelo pohvalno ter je poudaril originalnost ureditve in poslovanja jugoslovanskih centrov za rehabilitacijo invalidov.

Ansambel narodnih plesov Srbije na gostovanju v Švici in Trstu

Beograd, 12. jun. Davi se je vrnil v Beograd ansambel narodnih plesov Srbije (»Kolo«) po uspešni 15-dnevni turneji po Švici in v Trstu. Na svojem gostovanju je dosegel velike uspehe. Na vseh prireditvah so koncertne dvorane v Zenevi v Luganu in Interlaku vedno polne gledalcev in je švicarski tisk obširno poročal o njih. V Trstu je ansambel imel štiri koncerte, med njimi enega za pripadnike ameriške vojske v gledališču »Trust«. Koncertom na stadionu »Prvi maj« je prisostvovalo okoli 3000 ljudi. Mnoge točke so morali ponavljati.

Fašisti so divjali. Razpisali so nagrajo 50.000 lir za tistega, ki prijavi krivce. Našel se je nekdo, lakomen denarja, ki je izdal Vladimir Gortan, ki je bežal. Hotel je čez mejo v Jugoslavijo. Na meji so ga spoznali in zgrabili. Ostale štiri so našli čez nekaj dni doma. Sodili so jih v Puli in obsodili. Gortana na smrt, ostale štiri na 30 let ječe.

Tako je padel sredi svojih 25 let istrski junak, ki se bo danes vrnil domov pod Beram, v grobnico na griček, pod beli obelisk...

Nov republiški zakon o gozdovih

Med najvažnejšimi zakonskimi predlogi, c katerih bo Ljudska skupščina LRS razpravljala ob koncu meseca, bo predlog novega zakona o gozdovih, ki ima namen, zavarovati gozdove v Sloveniji pred prevelikim izkoriščanjem, ki je v zadnjem času že ogrožalo trajnost lesne proizvodnje.

Sergej Kavčič

Tako mlad je se bil, poln življenja, pa mu je zahrbtna bolezen izrgala to življenje.

Sergej Kavčič se je rodil leta 1926 v Radrtem pod Nanosom. Ze v svojih otroških letih pa je moral skupne z družino bežati pred italijanskim preganjanjem. Zakl tudi ni čudno, da se je leta 1941 znašel v vrstah tistih, ki so se odločno uprli tuici — znašel v vrstah Oslobojilne fronte. Ze kot četnosolec je pričel aktivno delovati v mladinski organizaciji.

Leta 1943 je odšel v partizane. Bil je sekretar SKOJ belokranjskega vojnega področja, nato sekretar SKOJ VIII. brigade. Ko pa je Radio Oslobojilna fronta leta 1944 prišel s svojimi oddajami za mladino, je postal Sergej Kavčič urednik teh oddaj in pri tem delu ostal se po osvoboditvi. Koliko lepih radijskih oddaj je pripravil mladini in koliko veselja in koristnih naukov je dal našim pionirjem. saj je dve leti urejal [ist za naše najmlajše — Pionirja].

Studentska mladina ga bo ohranila v spominu kot poštenega člana univerzitetnega komiteja, ki je ves svoj čas trdoval samostojni študentski organizaciji. Zaradi vsega svojega delovanja je bil na zadnjem kongresu LMS izvoljen v nadzorni odbor Centralnega komiteja.

Cevprav je že dlje časa bolehal, ni odstopil od svojega dela. Kjer so bile potrebe, tam je bil tudi on. Zato je s svojimi delom ustvaril med nami nepozaben spomin. In skupno z ženo, otrokoma in starši žalujemo za njim vsi, ki smo ga poznali.

V Vrbi na Koroškem je zasedala avstrijska zveza za vodno gospodarstvo

Italijanski konzulat odklonil vizo jugoslovanskemu strokovnjaku za obisk hidrocentrale na Pivai

Zasedanja avstrijske zveze za vodno gospodarstvo, ki je bilo minuli teden v Vrbi na Koroškem, se je udeležilo čez tisto strokovnjakov iz Avstrije ter številni gosti iz ZDA, Zahodne Nemčije, Italije, Francije, Velike Britanije, Nizozemske, Švedske, Švice, Belgije in Jugoslavije. Na zasedanju je bila poudarjena važnost voda v svetovnem gospodarstvu, zaradi česar postajajo mednarodni stiki za sodelovanje in urejevanje problemov vodnega gospodarstva vedno bolj potrebni.

Častni predsednik avstrijske zveze za vodno gospodarstvo Štepsi-Doliha, ki je odprl zasedanje, je izrazil željo, da bi voda in električna energija povezali najprej Evropo, nato pa vseh svet. Zastopnik Elektroenergetskega sistema Slovenije in Elektroprojekta inž. Matej Kleindienst je pozdravil zasedanje v imenu Jugoslavije. »Mi vsi upamo«, je dejal, »da bodo začetni stiki naših hidrotehnikov in energetikov preko državne mreže postali čvrsta podlaga za stalno gospodarsko in kulturno sodelovanje in skupen uspeh vseh narodov.«

Inž. Georg Beuerle je predaval o temi »Vodno gospodarstvo, vez narodov« ter poudaril potrebo sodelovanja na Donavi in Dravi. Dr. Karl Krebs pa je predaval o pomenu avstrijskega energetskega gospodarstva v južnem alpskem področju ter pohvalno omenil prizadevanje za organizacijo evropske zveze elektrogospodarstva in navajal prve začetke k temu cilju v sodelovanju med Jugoslavijo in Avstrijo, Tirolsko in Italijo, Švico in Francijo itd. Narasčajoča potreba po električni energiji prehiteva proizvodnjo, tako da bo Evropa v prihodnjih letih le s skrajnimi tehničnimi, gospodarskimi in finančnimi napori lahko zadovoljila potrebe konzuma. Ko je govoril o

Jugoslaviji, je predavatelj poudaril potrebo dopolnitve sistema jugoslovanskih dravnih elektrarn, ki bi skupno s centralami Zvabek in Labot predstavljale izredno močan sistem elektrarn. Dopolnitev bi omogočila najugodnejšo izrabo celotnega sistema, za kar bi bilo potrebno tudi enotno vodstvo obratovanja. Nadalje je govoril o velikih linijah daljnovodov za zvezo med Avstrijo in Jugoslavijo, Italijo, Švico, Nemčijo in Francijo. To bodo velike prenosne linije za izvoz in izmenjavo električne energije med evropskimi državami. Z veliko izmenjavo energije se šele začne prava doba elektrike. Se dolgo ne bo nobenega razloga za strah pred atomsko energijo. Vodne sile bodo v vsakem bodočem razvoju ohranile svojo vrednost in gospodarski pomen, ker hidrocentrale ne trošijo nobene po količini omejene substance.

Inž. Otto Koziel je govoril o gospodarstvu z odpadnimi vodami na Koroškem ter navedel vrsto primerov škodljivega vpliva odpadnih voda v rekah in jezerih.

Po vrsti predavanj z vseh področij elektrogospodarstva so udeleženci zasedanja obiskali gradilišče akumulacijskega sistema Reisseck-Kreuzeck na Gornjem Koroškem, centrale Zvabek, Labot in St. Andraž, slabo vreme pa je onemogočilo obisk področja pod Klekom, od koder so konec minulega meseca začeli odvajati vodo skozi tunel pod Turami in Kaprun.

Na kraju so udeleženci obiskali še hidroelektrične centrale SADE na Pivai v gornji Italiji. Jugoslovanskemu udeležencu zasedanja pa je bil ta obisk onemogočen, ker je tako italijanski konzulat v Zagrebu kot v Celovcu odklonil izdajo viza, kar je samo nov dokaz nepotrebnega zaviranja gospodar-

skega sodelovanja med sosednimi državami s strani italijanskih uradnih mest. Tako pri Avstriji kot pri tujih gostih je zapustil ta italijanski postopek čuden dojem.

Da ne bodo rojaki iz Clevelanda v skrbih Slovenska izseljenška matica je prejela danes brozjavko iz Clevelanda, v kateri nam sporočajo, da je devja den 8. junija nad Clevelandom silovit tornado, v katerem je bilo ubitih 8 oseb in porušenih 200 hiš. V brozjavki je javljeno, da pri tej nesreči ni bil prizadet nihče od slovenskih rojakov in ni bila porušena nobena stavba Clevelandskih Slovencev.

Velike poplave v vzhodnem delu okraja Celje-okolica

V noči od ponedeljka na torek je močan naliv v vzhodnem delu celjskega okoliškega okraja zlasti pa v dolini reke Sotle in njenih pritokov napravil ogromno škodo. V občinah Smarje, Pristava, Podčetrtek, nadalje okrog Mestinja in vsa Sotelska dolina od Imenega proti Kumrovcu je bila v kratkem času pod vodo. Voda je razdrila na

Solunski proces pred zaključitvijo

Beograd, 12. jun. V zaključnem govoru, ki ga je imel dopoldne v obnovljenem solunskem procesu, je javni tožilec Dragič Mirković poudaril, da so bila v sedanjih sodnih razpravah potrjena dejstva, ki so zbudila dvom o resničnosti izpovedi velikega števila prič, na podlagi katerih je vrhovno sodišče za oficirje v Solunu zasnovalo svoj sklep o krivdi obtoženih zaradi kaznivih dejanj prevrata in atentata Javni tožilec je zlasti opozoril na dopisovanje med vladnim komisarjem Rankom Trifunovićem, ministrom za notranje zadeve Ljubomir Jovanovićem in predsednikom vlade Nikolom Pašićem, ki pomeni dragocen dokaz, da ni bil poizkušen atentat na Aleksandra Karadjordjevića.

Po govoru javnega tožilca je zagovarjal Dragotina Dimitrijević — Apisa odvetnik Prvolav Vasiljević predlagal sodišču, naj Dimitrijevića oprosti obsojbe za vsa dejanja, zaradi katerih je bil obsojen. Navzoče občinstvo je ta predlog pozdravilo z odobravanjem.

Znižanje akumulacije in razrešitev direktorja

Včeraj dopoldne se je sestel zbor proizvajalcev okrajnega ljudskega odbora za Celje okolič, ki je sklenil znižati akumulacijo rudniku v Zabukovici na 88%, rudniku Laško pa od 163% na 156%. Znižanje stopnje akumulacije za rudnik Zabukovica bo omogočilo nadaljnje zaposlitev približno 80 rudarjev in delavcev, ki bi jih morali sicer odpustiti. Medtem ko so zastopniki delovnega kolektiva iz rudnika Zabukovica strinjali s sedanjim znižanjem akumulacije, pa so zastopniki rudnika v Laškem glasovali proti znižanju akumulacije v skupnem znesku okoli 4 milijone dinarjev, češ da bi rudnik lahko plačeval polne plače edino v primeru, če bi mu znižali skupni znesek akumulacije za približno 10 milijonov din. Zbor proizvajalcev je sklenil razpravljati o tem v primeru, če se bo pokazalo, da rudnik v Laškem tudi pri stopnji akumulacije 156% ne bo mogel prodati premoga.

Pripombe k uredbi o davku na plače

Na svojem včerajšnjem zasedanju je predsedstvo Centralnega sveta sindikatov razpravljalo o uredbi o obdavčenju sklada plač, ki ima namen urediti blagovnodenarne odnose na trgu. Predsedstvo je ob tej priložnosti proučilo pripombe, ki so jih nekatera podjetja in sindikalni forumi dali na to uredbo, ter se odločilo, da bo dalo nekatere pripombe Zveznemu izvršnemu svetu in predlagalo, da se ta uredba izpopolni.

Predlagano bo med drugim, naj bi se dalcem v gradbeništvu, ki delajo na podzemnih in podvodnih delih, povečal zaslužek s tem, da se poveča povpreček neodbadene plače, ali pa da se jim izna poseben dodatek, ki tudi ne bo obdavčen. Podobne spremembe se predlaga tudi za hidrogradnjo, za tovarne kleja, za projektantske organizacije, za delavce-pihalce v steklarnah in za pristaniški delavce.

Ne glede na razne slabosti posameznih zbornic, se želimo dotakniti samo tistih slabih strani sistema trgovinskih zbornic, ki po mojem mnenju izhajajo iz določenih napačnih postavk obstoječega sistema in iz obstoječih predpisov o trgovinskih zbornicah. Ali in v kakšni meri so te postavke zgrešene, mora pokazati razprava. Sama praksa na to ne daje jasnega odgovora. Vse kaže, da delujejo trgovinske in gostinske zbornice premalo časa, da bi mogli dobiti jasen in prepričljiv odgovor. Brez dvoma pa je treba načela obstoječih predpisov izpostaviti kritiki in najti načela, na katerih bi moral sloneti novi sistem družbenih gospodarskih organizacij.

Dosedanja razprava je pokazala, da je to uprašanje izredno zapleteno. Stališča, ki obstojajo, so zelo različna. To je po mojem razmišljanju, kajti obrtništvu ima drugo problematiko, kakor jo imajo industrijski proizvajalci ali gostinci. Te razlike v stališčih pa ne izhajajo samo iz različnosti gospodarskih panog, ampak tudi iz tega, da je treba osnovati zbornice na ožjem ozemlju, to se pravi, ali je za ustanavljanje okrajnih in mestnih zbornic, ali pa zastopa stališča, da je treba ustanoviti teritorialno večje, to se pravi, področne, republiške ali celo zvezne zbornice.

Pri določanju načela, na katerem naj bi sloneli novi sistem družbenih gospodarskih organizacij, je po mojem mnenju izredno pomembno, da je treba upoštevati interes področja — gospodarske organizacije. Ravno v tem pa je težava: pojem »gospodarski interes« se namreč različno tolmači. Vsem je jasno, da zahteva zvezni zvezni interes področja — gospodarske organizacije, to da se mo- roje prosto združevati po strokovni plati, kar je posebnega pomena pri združevanju posameznih strok naše industrijske proizvodnje. Vendar gre tu tudi za uprašanje, ali in v kakšni meri zahteva gospodarski interes istih podjetij združevanje ne samo po strokovni plati, ampak tudi združevanje različnih podjetij in gospodarskih organizacij na določenem ozemlju. Odgovori na ta uprašanja so zelo različni. Po mojem mnenju je treba omogočiti povezovanje podjetij ne samo po strokovni plati, ampak tudi na določenem ozemlju. Kako vskladiti te dve obliki, v katerih se pojavlja gospodarski interes področja — gospodarske organizacije, predstavlja morda najtežje uprašanje v izgradnji novega sistema družbenih gospodarskih organizacij. Na gospodarski interes področja ne smemo gledati ločeno, s stališča individualnega podjetja — gospodarske organizacije, ampak tudi s stališča naše družbene skupnosti. Dejstvo, da se interes podjetja mnogokrat ne ujema z interesom skupnosti, predstavlja eno izmed težav pri iskanju skupne osnove za izdelavo novega sistema družbenih organizacij.

Od bistvenih vprašanj, glede katerih obstojajo najrazličnejša pa tudi protislovna stališča, naj omenim le naslednja:

1. KAJ NAJ ZAJEME DEJAVNOST DRUŽBENIH ORGANIZACIJ?

Medtem ko zajema obstoječa uredba o trgovinskih in gostinskih zbornicah samo tista podjetja-gospodarske organizacije, ki so v posredni ali neposredni zvezi z glavnim prometom, pa se je pojavila potreba, da zajamejo družbene organizacije ne samo področje blagovnega prometa, ampak tudi napredovanje gospodarstva v celoti. To pomeni, da je treba s pomočjo družbenih gospodarskih organizacij zajeti dejavnost industrijske proizvodnje, trgovine, gostinstva, obrtništvu, prometa in v neki meri tudi kmetijstva. Sistem zbornic in strokovnih združenj se ne bi smel postaviti v nasprotje z obstoječim združnim sistemom, ampak bi ga moral dopolnjevati. To se pravi, da bi morale zadrge in zadrzne zveze ravno tako postati članice zbornic, kakor ostale gospodarske organizacije, o kolikor je to v njihovem interesu. Prav tako bi morali dopustiti, da se posamezni kmetijski proizvajalci združujejo v posamezne zveze, in to v zvezi za razvijanje posebnih kmetijskih panog, tako na primer v zvezo hmeljarjev, vinogradnikov, čebelarjev itd.

Dr. Stane Paolič

O družbenih gospodarskih organizacijah

Tako na terenu kot v tisku je zavzela razprava o reorganizaciji obstoječega sistema trgovinskih zbornic, pa tudi na splošno o vprašanju družbenih gospodarskih organizacij zelo velik obseg. To kaže, kako važno je to uprašanje za naše gospodarsko življenje in razvoj. Praksa je pokazala, da sedaj veljavni predpisi o trgovinskih, gostinskih in obrtnih zbornicah ne ustrezajo več današnjim potrebam. Odprava administrativnega upravljanja v gospodarstvu in zmanjšanje administrativnega aparata nujno narekujejo, da se gospodarska podjetja in gospodarske organizacije med seboj povežejo za nadaljnji splošni razvoj gospodarstva; tako po strokovni liniji, kakor tudi na določenem ozemlju.

Ne glede na razne slabosti posameznih zbornic, se želimo dotakniti samo tistih slabih strani sistema trgovinskih zbornic, ki po mojem mnenju izhajajo iz določenih napačnih postavk obstoječega sistema in iz obstoječih predpisov o trgovinskih zbornicah. Ali in v kakšni meri so te postavke zgrešene, mora pokazati razprava. Sama praksa na to ne daje jasnega odgovora. Vse kaže, da delujejo trgovinske in gostinske zbornice premalo časa, da bi mogli dobiti jasen in prepričljiv odgovor. Brez dvoma pa je treba načela obstoječih predpisov izpostaviti kritiki in najti načela, na katerih bi moral sloneti novi sistem družbenih gospodarskih organizacij. Dosedanja razprava je pokazala, da je to uprašanje izredno zapleteno. Stališča, ki obstojajo, so zelo različna. To je po mojem razmišljanju, kajti obrtništvu ima drugo problematiko, kakor jo imajo industrijski proizvajalci ali gostinci. Te razlike v stališčih pa ne izhajajo samo iz različnosti gospodarskih panog, ampak tudi iz tega, da je treba osnovati zbornice na ožjem ozemlju, to se pravi, ali je za ustanavljanje okrajnih in mestnih zbornic, ali pa zastopa stališča, da je treba ustanoviti teritorialno večje, to se pravi, področne, republiške ali celo zvezne zbornice.

Pri določanju načela, na katerem naj bi sloneli novi sistem družbenih gospodarskih organizacij, je po mojem mnenju izredno pomembno, da je treba upoštevati interes področja — gospodarske organizacije. Ravno v tem pa je težava: pojem »gospodarski interes« se namreč različno tolmači. Vsem je jasno, da zahteva zvezni zvezni interes področja — gospodarske organizacije, to da se mo- roje prosto združevati po strokovni plati, kar je posebnega pomena pri združevanju posameznih strok naše industrijske proizvodnje. Vendar gre tu tudi za uprašanje, ali in v kakšni meri zahteva gospodarski interes istih podjetij združevanje ne samo po strokovni plati, ampak tudi združevanje različnih podjetij in gospodarskih organizacij na določenem ozemlju. Odgovori na ta uprašanja so zelo različni. Po mojem mnenju je treba omogočiti povezovanje podjetij ne samo po strokovni plati, ampak tudi na določenem ozemlju. Kako vskladiti te dve obliki, v katerih se pojavlja gospodarski interes področja — gospodarske organizacije, predstavlja morda najtežje uprašanje v izgradnji novega sistema družbenih gospodarskih organizacij. Na gospodarski interes področja ne smemo gledati ločeno, s stališča individualnega podjetja — gospodarske organizacije, ampak tudi s stališča naše družbene skupnosti. Dejstvo, da se interes podjetja mnogokrat ne ujema z interesom skupnosti, predstavlja eno izmed težav pri iskanju skupne osnove za izdelavo novega sistema družbenih organizacij.

Od bistvenih vprašanj, glede katerih obstojajo najrazličnejša pa tudi protislovna stališča, naj omenim le naslednja:

1. KAJ NAJ ZAJEME DEJAVNOST DRUŽBENIH ORGANIZACIJ?

Medtem ko zajema obstoječa uredba o trgovinskih in gostinskih zbornicah samo tista podjetja-gospodarske organizacije, ki so v posredni ali neposredni zvezi z glavnim prometom, pa se je pojavila potreba, da zajamejo družbene organizacije ne samo področje blagovnega prometa, ampak tudi napredovanje gospodarstva v celoti. To pomeni, da je treba s pomočjo družbenih gospodarskih organizacij zajeti dejavnost industrijske proizvodnje, trgovine, gostinstva, obrtništvu, prometa in v neki meri tudi kmetijstva. Sistem zbornic in strokovnih združenj se ne bi smel postaviti v nasprotje z obstoječim združnim sistemom, ampak bi ga moral dopolnjevati. To se pravi, da bi morale zadrge in zadrzne zveze ravno tako postati članice zbornic, kakor ostale gospodarske organizacije, o kolikor je to v njihovem interesu. Prav tako bi morali dopustiti, da se posamezni kmetijski proizvajalci združujejo v posamezne zveze, in to v zvezi za razvijanje posebnih kmetijskih panog, tako na primer v zvezo hmeljarjev, vinogradnikov, čebelarjev itd.

Na uprašanje, kaj naj se ustanovi v zveznem merilu, ni jasne odgovora. Razprava gre od ene skrajnosti, naj se ustanovi zvezna zbornica, do druge, ki dopušča vsake stroki, odnosno panogi gospodarstva, da ustanovi svojo zvezno zbornico, in ki trdi, da ni treba, da bi bile zbornice, odnosno zvezna združenja med seboj povezane. Skupna vprašanja bi v potrebi reševali s konferencami, odnosno s posvetovanji. Največ pozornosti je zbudila misel, naj bi se v zveznem merilu ustanovila zvezna gospodarska zbornica, katere člani bi bile vse področne, odnosno republiške zbornice in vse zvezne strokovne zveze. Takšna zveza bi mogla funkcionirati le, če bi vse članice, t. j. zvezne strokovne zveze in področne odnosno republiške zbornice samostojno reševale vsa svoja vprašanja neposredno z vsemi organi oblasti. Zveza gospodarskih zbornic bi reševala le skupna načelna vprašanja. (Konec jutri)

O dejavnosti Sveta za gospodarstvo MLO Ljubljana

Ljubljana, 12. junija. Danes popoldne ob 16. uri se je začela v sejni dvorani na mestnem trgu IX. skupna seja odbornikov mestnega zbora in zbora proizvajalcev. Ro citanju zapisnika zaunje seje in soglasnem sprejetju so presli na prvo točko dnevnega reda, pod katero je poročal predsednik Gospodar. skega sveta Leopold Kresc o dejavnosti sveta za gospodarstvo.

Uvodoma je analiziral cene raznih predmetov v Ljubljani, p. merjajče jih s cenami v drugih slovenskih mestih in republiškim povprečjem ter s podatki o povprečnih plačah delavcev in uslužbencev na področju mesta Ljubljane ugotovil, da položaj delovnih ljudi v Ljubljani danes ni slabši kot v drugih krajih Slovenije. Nato se je ozrl na poplavo kritike, do katere je prišlo zlasti v zadnjem času gde urejanja nekaterih trgovin in gostinskih obratov. Pri tem je mestni Svet za gospodarstvo, v kolikor se je sploh z lastnimi sredstvi angažiral pri teh investicijah, stal na stališču, da jih ni zahtevala samo sprostitve naše trgovine, temveč tudi potreba povečati konkurenco med podjetji in tako vplivati na zniževanje cen. Posebej se je dotaknil podjetij iz drugih republik, ki jim je ljubljanski mestni ljudski odbor dovolil, da so iz svojih lastnih sredstev modernizirali — takih podjetij je štirinajst — in opozoril na škodljivost neodgovor-

nih mnenj, češ čemu je to potrebno. Tako mnenje ni le več ali manj izraz kvarnega šovinizma, temveč tudi nerazumevanje dejstva, da si je s tem učinkovito zbijal monopolizem in da so se zniževale cene. Je pa tudi mestni ljudski odbor mnenja, da je treba podpirati upravičeno kritiko neskončne preurejanja lokalov in z množičnim nadzorstvom skrbeti za smotrno uporabo investicijskih sredstev. Prav z namenom, da se poveča to nadzorstvo, je sestavil MLO posebno komisijo.

Nadalje je tov. Kresc obravnaval kriminaliteto v gospodarstvu. O tem se zadnje čase izredno mnogo razpravlja, vendar na žalost ni mogoče ugotoviti, da bi vse to razpravljanje že tudi imelo pozitivne posledice za temeljito analizo stanja v mnogih podjetjih, kjer so morda tudi še neodkriti pojavi kriminala, pa upravni odbori in delavski sveti ne podvzamejo ničesar, da bi jih odkrili. Tu se je treba zavzeti za kar najbolj ostre in učinkovite ukrepe. Pri zlasti, da je dogodkov v mestni klavnicni in okrog bivšega načelnika mestnega oddelka za gospodarstvo Edija Stefana, okrog katerih se je dvignilo prav zadnji čas toliko prahu, delno kriv tudi mestni ljudski odbor, ker je v želji za varčevanjem in da da drugim zgled znižal število članov gospodarske inspekcije na sedem ljudi, ki seveda ne zmorejo pregledovati učinkovito 2000 podjetij. To bo

sedaj popravljeno, ker se bo gospodarska inspekcija močno okrepila.

Na ugovore glede odloka o sprostitvi najemnin za poslovne prostore, češ da bo ta podražil zopet padla na breme potrošnikov, je med drugim dejal, da so neutemeljeni, ker bo mestni ljudski odbor s počajanjem nadzorstvom poskrbel za to, da trgovina in obrati teh stroškov ne bodo v celoti prevzeli na potrošnike. Res pa je tudi, da bi se celo ob prevalitvi vsega tega bremena na potrošnike po dražjih lokala komaj poznala. Za primer je navedel Na-Ma, kjer bi ta podražitev znašala pri 1000 din kupljenega blaga 4,50 dinarjev, »Vulno« (4 din), »Pre-skrbo« (13 din) in podobno.

Po krajši analizi preskrbe z mlekom je tov. Kresc omenil še nameravano prodajo eno. do dvo-družinskih stanovanjskih hiš splošnega ljudskega premoženja. Pri tej prodaji ima mestni ljudski odbor namen, znebiti se tih hiš, ki za njegov proračun niso nič kakšna aktivna postavka, in dobiti tako denar za gradnjo novih. Po približnem računu bi prodaja vrgla okrog 130 milijonov din, s čimer bi lahko zgradili 70 do 80 novih stanovanj. Zato Gospodarski svet vtraja na tem, da prodaja hiše, razen v redkih primerih, o katerih bi javno razpravljali vseljuidski odbor, naj-boljšemu poročniku, ker bo tako več denarja za novogradnje. Svoje poročilo je končal s kratkimi besedami o posojilu, pri čemer je poudaril, da bi bilo napačno kakorkoli k temu siliti ljudi, pa da nas ta dobrovolnost posojila vendar ne sme odvrniti od čim večje in čim uspešnejše propagande, ki naj zbudijo v prebivalcih Ljubljane zavest o koristnosti in nujni potrebnosti posojila.

Cene na novosadskem trgu padajo

Sprito bližajoče se žetve so zadnji teden znatno padle cene žitaric na novosadskem trgu. Pšenica in koruza je sedaj na prodaj po 3600 do 3700 dinarjev za 100 kg, medtem ko so jo še prejšnji teden prodajali po 4000 do 4200 din. Krušna moka se je pocenila od 70 na 60 dinarjev za kg. Novi krompir prodajajo po 5 dinarjev za kg, medtem ko so ga še pred tednom prodajali po 50 dinarjev. Grah je napradaj po 25 do 30 dinarjev.

Klub za konjski šport »Ljubljana« vabi ljubitelje konjske športne dejavnosti na tekmo proti »Mestni log 15« (Trnovc) danes ob 15.30 in jutri od 7.30 in 14 naprej. Vstopnine ni.

ŠPORT

ATLETIKA Republiško prvenstvo v Celju

Jutri bo na stadionu Borisa Kidriča v Celju republiško prvenstvo mladincev v atletiki. Naslopio bo nad 200 tekmovalcev — članov Odrada, Svobode ter Zeleničarja iz Ljubljane, Zeleničarja in Branika iz Maribora ter celjskega Kidričarja. Tekmovanje se bo začelo ob 10 in se bo po opoldanskem odmoru nadaljevalo ob 15 uri.

Naši smučarji v Avstriji

Jutri bo na Grossglocknerju veliko mednarodno smučarsko tekmovalstvo v atletiki. Naslopio bo nad 200 tekmovalcev — članov Odrada, Svobode ter Zeleničarja iz Ljubljane, Zeleničarja in Branika iz Maribora ter celjskega Kidričarja. Tekmovanje se bo začelo ob 10 in se bo po opoldanskem odmoru nadaljevalo ob 15 uri.

Šibenik v Ljubljani

Zaključno kolo v tekmovalstvu hrvaško-slovenske lige bo privredno v Ljubljani močno enajstodnevno Sibirsko, ki sicer na tekmo proti Zeleničarju (Od ostalih slovenskih udeležencev bo sta dva igrala na domačem igrišču, in sicer Rudar z Metalcem in Branik z Zeleničarjem).

ODBOJKA Zanimive tekme v Ljubljani

Po skoraj enomesečnem odmoru, ki je nastal zaradi gostovanja državne reprezentance v Turčiji, bo danes in jutri na sporedu IV. kolo zahodne zvezne lige. Po dosedanjih tekmah vse kaže, da se bodo za prva mesta pri moških borili Branik, mladost in AOK. Pri ženskah bo mladost Branik in Zeleničar (Li). Na igrišču AOK pod Caklinovim gradom bo danes ob 16.30 Branik: Zeleničar (ženske) ter Branik: AOK moški, jutri ob 9.30 ob Branik: OAK (ženske) ter Branik: Zeleničar (moški).

V nadaljevanju ženske košarkarske lige bo jutri ob 18 na igrišču Doma Luba Serčarja derby tekma med ASK in Zeleničarjem (Ljubljana).

SPREJMEMO

GRADBENE IN STROJNE INŽENIRJE TER TEHNIKE.

ki imajo prakso v projektiranju in konstruiranju, delavniški izdelavi in montaži jeklenih zgradb, mostov, hal, stolpov, transportnih naprav — žerjavov vseh vrst, tlačnih cevovodov, rezervarjev vseh vrst ter kompleksnih postrojev za industrijo cementa, kotočih kovin, železarn, koksmarn itd.

ELEKTROVARILCE

z ustrezno prakso za delavniško in montažno varjenje visokotlačnih cevovodov in posod

ZAKOVIČARJE

z ustrezno prakso za zakovičenje posod, rezervarjev, mostov in ostalih jeklenih konstrukcij v delavnici in na montaži

STROJNE IN GRADBENE KLJUČAVNIČARJE

s prakso in večše dela po načrtih za izdelavo in montažo raznih jeklenih konstrukcij ter raznih mehanizmov

Nastop službe takoj! Plača po tarifnem pravilniku! Ponudbe z navedbo dosedanje prakse poslati na TOVARNO METALNIH KONSTRUKCIJ

MARIBOR

Pojdite z nami V TRENTO

Trenta je iz veka v vek saevala. Pred stirisro ieti so v njenih temnih pragozdovih prvi zapele sekire, zavneli krampi. Iz osrčja njenih gora so ji žuljavce roke naseljenec — rudarjev trgale drob — železno rudu. V osojni dolini so zagoreli plavži, bobneca Soca je poganjala težka kladiva. Skopje je ruda Trentarjem rezala kruh.

Stoletja so presla. Utihnili je nek kopač, ugasnil žar plavžev. Pred pčilimi dvesto leti je žilavi rod zamenjal rudarsko kladivo s pastirsko palico, se vsesal v borno samotno podolje in vzljubil mrko, otožno lepoto trentarskih gora.

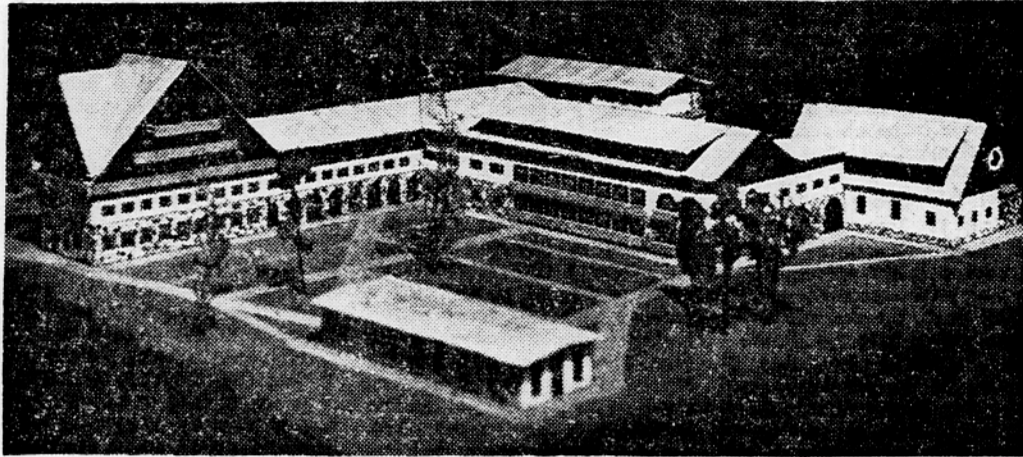
Neutrudni gorski popotnik, ldirjski zdravnik Hacquet, nam je prvi pripravoval o Trenti, o njeni skrivnostni rozi — scabiosi.

Poeta Baumbach in Funtek sta nam iz sive davnine priklicala mehkoootožni gov prastare trentarske bajke o belih zenah, Zlatorogu, zakladih v Bogatinu, o trentarskem lovcu in njegovi nesrečni ljubavi — prešla sta jo v našo najlepšo gorsko pesnitev.

Po belih trentarskih vrhovih je mladi Kugy iskal čudni svet — Scabioso Trento — iskal vse življenje. Ni je našel. V Trenti pa je našel zaplavljeni rod ovcarjev in kozarjev, našel od lovske strasti prežete divje lovce, našel njena sinova, divjedrznega, nosečazna gorska vodnika Andreja in Jožeta Komaca. Ta dva sta ga — mojštra učenca — vodila preko vseh vrhov Julijskih Alp k najvišjim čistem, ki so mu jih dale te gore. Z Andrejem Komacem je osvojil dotlej nedostopno, divjo Skriatico (2738 m), z njim prvi utri pot preho zahodne stene na vrh Triglavu in preprezal nesteto prepahnih julijskih grebenov, vrhov in sten. Deviško nedotaknjene so se gore udajale njegovi zvesti ljubezni do planinskega sveta, ki ji v zgodovini skoraj ni primere. Gore so se mu razkrivale v presilni moči in veličini. Z očesom poeta je zajemal bogastvo njihovih lepot. Na večer svojega življenja je pred svetom položil svoj obračun: šest obsežnih knjig, od katerih v petih z brezprimernim mojstrsko besedo razkriva in opeva Julijske Alpe. Knjiga iz mojega življenja v gorah, velja v svetovnem slovstvu za doslej eno najlepših planinskih svetovnih del. Najlepše besede, kar jih je kdaj napisala človeška roka v slavo goram, prava poezija v prozi, veljajo Triglavu, Trenti in trentarskemu človeku. Vse Kugyjeve knjige so prevedene v skoraj vse evropske jezike. Kugyjevo pero je poneslo hvalo in slavo Trente širom sveta.

preuredil v sodobno hotelsko dependanso, imenovano »Planika«, v katerih je v 30 sobah s toplo vodo, nameščenih 54 postelj. Stiri kopalnice, parketni pod in udobna oprema pripomorejo, da je ta objekt, vsaj za silo, sposoben za nastavitve gostov, kar bo dopolnil letos obnovljeni hotel »Planinski orela s svojo preurejeno hotelsko kuhinjo in razširjenimi obdanicami.

Da pa zadostimo iz leta v leto naraščajočim potrebam turizma v Trenti, ki ima vse naravne pogoje za največji razmah počitniškega in izletniškega turizma,

Maketa bodočega turističnega hotela »Zlatorog« v Trenti

planinstva in alpinistike, predvsem pa, da Trento odpremo inozemskemu svetu, — bomo obstoječe, neizkoriščene objekte, v večletnih etapah preuredili v sodoben turistični hotel. Z omejenjo dependanso »Planika«, ki bo prišla v sestav novega hotela, bo imelo to največje gostišče v

gornjem Posočju, dvestopetdeset ležišč. V tej zgradbi, za katero so že izdelani načrti in napravljena maketa v merilu 1:200, bo poleg tujskih bob restavracija, kavarna, bar, mala kinodvorana, družabni prostori, garaže, vrsta pomožnih prostorov in uslužnostnih lokacij. Vzpostreno s tem bo treba zgraditi niz športnih naprav (tenis, igrišča itd.). Ker izredno mrzla Soca in Zadržica nista primerni za kopanje, bo treba zgraditi ustrezen kopalni bazen. Turistična bodočnost Trente vse te zgradbe in naprave energično zahteva.

Ljudska oblast je v letih po priključitvi veliko storila za razvoj turizma v soški dolini. OLO Tolmin gre v tem pogledu prvo mesto. V nenehni skrbi za uspešen razvoj turizma vlaga vanj čista razpoložljiva sredstva. S krediti svojega letosnjega družbenega plana je preuredil in moderniziral tesni in zanemarjeni hotel »Planinski orela« v Trenti v sodoben gostinski obrat. Otvoritev preurejenega hotela bo v nedeljo, dne 14. junija letos.

Vendar je to šele skromen začetek turizma v Trenti, v kateri

Skratka naš cilj je: z izgradnjo sodobnih gostišč, športnih in prometnih naprav, napraviti iz naše čudovito lepe Trente — našo, jugoslovansko Cortino d'Ampezzo, naš Chamonix — da bo poleg Bleda, Portoroža in izletniške Posojine, postala četrti svetovno znani in obiskani turistični kraj v Sloveniji.

Pred odločitvijo o zgradnji novega mostu na Savi

Beograd, 12. junija. V soboto 13. t. m. se bo sestala komisija beogradskega ljudskega odbora, ki bo proučila predloge za gradnjo novega mostu čez Savo pri Beogradu in določila, kateremu podjetju naj se poveri delo. Nemška tvrdka G. H. H., ki je gradila stari most, porušen med vojno, nudi zopet sličen projekt, toda tokrat težak samo 2800 ton, torej za 4200 ton lažji od starega. Nemška tvrdka Mann in avstrijski Wagner-biro sta predložila skoraj enak načrt za tako imenovan kontinuiran gredast most. Tri jugoslovanska podjetja »Djuro Djaković«, »Dragoslav Djordjević« in »Franc Leskošek« so podala skupen predlog za most po sistemu rešetkastih gred. Po vseh predlogih bi bil novi beograjski most na Savi dolg 261 m in širok 18 m, z 12 metrov kolovoza in 3 m hodnika na obeh straneh. Če bo sprejet predlog kontinuiranega gredastega mostu, bo to največji most te vrste na svetu, ker je sedaj

največji gredasti most v Nemčiji dolg vsega 206 m. (Jugopress).

Poplava v dolini Sotle

Ljubljana, 12. junija. V vzhodnih predelih okraja Celje-okolica se je utrgal oblak, zaradi česar je bilo zlasti v dolini reke Sotle škode 100 milijonov dinarjev. Vsa dolina reke Sotle od vasi Imeno do Kumrovcu in v okolici Smarja, Pristava, Podčetrtka in Metinja je bila več ur pod vodo, ki je opustošila obdelana polja, poskodovala ceste in na štirih mestih med Metinjem in Rogoško Slatino prebila železniški nasip.

ni vse zlato kar se svetli. Borne, njihvice Trentarjem se danes, kot so nekdanj, rodijo samo za oreh debele compeze, njihov edini pridelek. Nac sedlo Vršič so nosili v Kranjsko goro in še nosijo — na prodaj hlebček kozjega in ovčjega sira, nazaj pa prinašali najpotrebnejše — koruzno moko. Polenta s sirotko je še danes največkrat na njihovih mizah glavna jed. In ko jih je v 19. stoletju nekaj Avstrija dobronamerno nekaj preselila v bogate slavanske ravline, so ji kljub temu ušili nazaj v Trento — stradat. Še danes trentarski človek živi v vsej Sloveniji najborejše življenje, slabše kot slovenski Istran, zlasti ker je kozjereja zaradi občutne škode v gozdarstvu v poslednjem času povsem zatrla. Da pa gornje Posočje izkopljejo iz gospodarske zaostalosti in pasivnosti, ga moramo čimprej turistično usposobiti. In prav turizem mora in bo v bodočnosti rezal Trenti večji kos kruha.

Za tolminski okraj je turizem tisti ključni objekt, za katerega izgradnjo so tudi — surovine — bogastvo lepote in čudes gorskega sveta — v tako obilni meri na razpolago, kakor skoro nikjer drugod. Cekli Franc

Umor, ki ga sami prizadeleti skrivajo v meglo Zaostalost, verski fanatizem in zločin kot trije sopotniki

V noči od 25. na 26. maj t. l. se je v Novi Lipi šte. 2, okraj Crnomelj, dogodil gnusen zločin, katerega žrtev je postal kmet Franc Franković, star 49 let.

Pokojni Franc Franković, njegov brat Ivan in sestra Katarina, lastnika kmečkega posestva v Novi Lipi šte. 2, so živeli kaj čudno življenje. Vsi trije že v letih, a neporočeni, so bili sicer dobri gospodarji in pridni za delo, toda obenem tako zaprti sami vase, da so odklanjali sreherni stik z ostalimi vaščani ter živeli sredi vasi popolnoma ločeno od svoje okolice. Razen tega so bili sila skopušni, oduroško in grabežljivi, tako da niti samemu sebi niso ničesar privoščili, obenem pa pobožni, da je njihova verska gorečnost že prešla meje verske blaznosti. Skratka, bili so čudaki, puščavniki in ljudomrzni, ter pravi asketi in verski blazneži, kakršni je najti le redkokje na svetu. Do kakšne mere je šlo vse to, naj omenim le to, da od vaščanov niso nikogar puščali v hišo, da so imeli denar in blago kar po vseh kotih in so po ocenji vaščanov samo v zadnjem letu iztržili najmanj milijon dinarjev, a si niso privoščili niti kozarčka doma pridelanega žganja ali vina, dalje, da se je vsaj pokojni Franc iz verske gorečnosti tudi bical in dal po pripovedovanju vaščanov za gradnjo nove cerkve v Dragatušu kar 500.000 din, a ga istočasno ni bilo sram prodajati pokvarjeno koruzo itd.

Toda to še ni vse. Kakor so bila vrata Frankovičevega doma vedno zaprta za slehernega poštenega vaščana, tako so bila ta vrata vedno odprta za razne sumljive ljudi iz sosednje Hrvatske, ki so se pri Frankovičevih pogosto zbirali, prav tako pa je tudi pokojni Franc po trgovskih poslih često zahajal v sosedno Hrvatsko. Kakor pripovedujejo vaščani, se je pokojni Franc ukvarjal celo s prekupčevanjem tujih valut, pri čemer ga njegova verska gorečnost ni prav nič ovirala. Vse to pa bi morda za vedno ostalo v tajnosti, če se ne bi zgodilo nekaj hujšega.

V noči od 7. na 8. april t. l. so namreč oboževani neznanci vlomili v Frankovičovo hišo in grozil, da bodo Franca ubili, kar pa jim tedaj iz neznanih razlogov ni uspelo. Počuden vlom se je ponovil v noči od 13. na 14. aprila, toda Frankovičevi obeh vlomov oblastem niso prijavili, čeprav so, kakor vse kaže, vsi trije vedeli, da vlomilci resnično strežejo Francu po življenju.

Sele tretji vlom, ki se je ponovil v noči od 18. na 19. maj in pri katerem je prišlo tudi do streljanja, je pokojni Franc prijavil oblastem v Vinici, toda tudi tokrat šele na pritisk sovaščanov in še to, tako, da o storilcih, za katere govore vsi znaki, da je vedel, kdo so, ni hotel povedati ničesar določenega, kar bi kriminalnim organom olajšalo njihovo delo. Pač pa je v oči-videlem pričakovanju, da bodo napadalci se prišli, utrdil sprednja in zadnja vrata v svoji hiši tako, da je bilo skoz njije nemogoče še kdaj vlomiti.

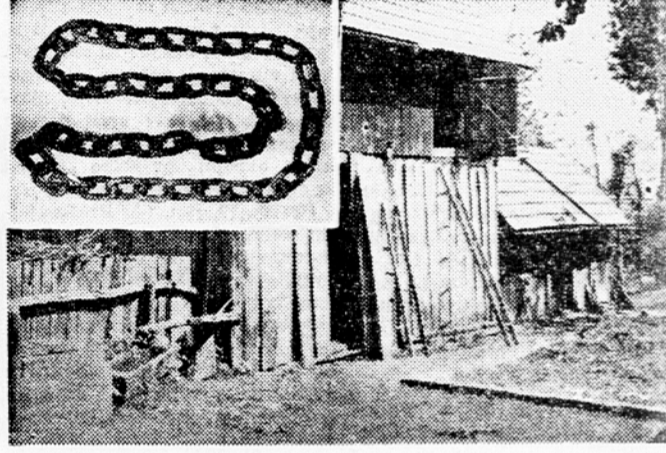
Toda vlomilci, ki so imeli očitno trden namen ubiti Franca in so do potankosti poznali razmere v hiši, so prišli kljub utrjenim vratom in oprezovanju Ljudske milice, še četrtič in sicer skoz okno, ki so ga prej razbili s krampom. To se je zgodilo v noči od 25. na 26. maj in tedaj je bil pokojni Franc ustreljen z italijansko vojaško puško, v trenutku, ko se je po lestvi spuščal iz skednja, kjer je tisto noč prenočeval.

Ob prihodu organov kriminalne uprave in obdukcije komisije je prišlo na dan, da je pokojni Franc več kot 10 let na sil okoli gola pasu ovito znanj kakor 3 cm v premeru, s katero se je trpinčil in abital, kakor pravi njegova sestra, ker se je

ljata, da je bila to le »božja roka« in »skrita prisega«, ki je ne smeta prelomiti, če nobena tudi sama izgubiti glave, kakor tudi, da ni potrebno, da krivce kaznuje oblast, ker jih bo že bog kaznoval itd. Dosedanja preskava, ki je v teku, ker storilci še niso odkriti, pa je ugotovila, da gre nedvomno za umor iz koristoljublja.

Vse te okolnosti torej jasno dokazujejo ne samo to, kaj je v stanju napraviti iz človeka verski fanatizem, kakršnemu bili vdani vsi trije Frankoviči, pač pa tudi to, da so se zločinci, za katere je več kakor gotovo, da morajo biti po svojem prepričanju istega kova kakor Frankoviči, ki so se z njimi pajdašili, prav s tem blaznim verskim fanatizmom tudi očitno ristikli in se še okoriščajo v svoji obrambi pred roko pravice. Vse to pa govori končno, tudi o tem, da so vsi trije Frankoviči pravzaprav in morda v prvi vrsti še skrajno bedne in pomilovanja vredne žrtve brezmejnne zaostalosti, kakršne so krivi prav tisti, katerim so bili oni tako blazno vdani.

Ob vsem tem je razumljivo, da je oblast uvedla temeljito in vsestransko preiskavo, ki bo prej ali slej privedla tudi do zaželenega rezultata, čeprav preživela Frankoviča, ki kakor vse kaže, največ vesta, no-

Skedenj, na katerem je bil Franković ubit v vogalu veriga, ki jo je pokojni že deset let nosil iz verskega fanatizma okoli pasu

tako zaobljubljeni materi božji, ki je imel pred leti dolgotrajno in težko bolezen, od katere ni nikdar popolnoma ozdravel. Se bolj čudno kakor to, pa je dejstvo, da preživela brat in sestera prav tako kakor prej pokojni Franca molčita o zločinu in ne izdasta ničesar o tem, kdo je k njim zahajal, pač pa izjav-

četa sodelovati pri odkrivanju zločincev. Obenem pa je ta dogodek zgovoren primer, do katerega privede nezaupanje do organov ljudske oblasti, ko leti na mesto zaščiti ljudi, ki so ogroženi, kakor so bili Frankovičevi, če ljudje sami ne prijavljajo napadov nase in na svoje premoženje. —ms.

V Trenti »Na Logu« so lahki tik pred drugo svetovno vojno zgradili vrsto ogromnih vojašnic in zidanih barak. Solidno grajene in še zelo dobro ohranjene zgradbe, kjer je nekdanj bivalo nekaj tisoč laskih alpinov, imajo ravno streho, z bitumenskim premazom. Eno od le-teh je OLO Tolmin lansko leto

Javna licitacija

- II. JAVNA LICITACIJA
Vojna pošta 7250-27 v Zagrebu bo imela v svojih prostorih v Stančičevi ul. 4/II, soba 65, javno licitacijo, in sicer:
1. MARIBOR, LR Slovenija, za dograditev stanovanjske zgradbe dne 27. junija ob 9. uri.
Predračunska vsota je 25.000.000 din.
Rok dograditve 31. XII. 1953 za vselitev.
2. KRANJ, LR Slovenija, za dograditev stanovanjske zgradbe dne 27. junija 1953 ob 9. uri.
Predračunska vsota je 15.000.000 din.
Rok dograditve 31. XII. 1953 za vselitev.
3. CELJE, LR Slovenija, za dograditev stanovanjske zgradbe dne 4. julija 1953 ob 9. uri.
Predračunska vsota je 25.000.000 din.
Rok dograditve 31. XII. 1953 za vselitev.
I. JAVNA LICITACIJA
Vojna pošta 7250-27 v Zagrebu bo imela v svojih prostorih v Stančičevi ul. 4/II, soba 63, I. javno licitacijo, in sicer:
1. LJUBLJANA (Sentvid), LR Slovenija, za dograditev stanovanjskih zgradb dne 6. julija 1953 ob 9. uri.
Predračunska vsota je 170.000.000 din.
Rok dograditve 31. XII. 1953 do IV. faze.
2. NEVERKE na Krasu, LR Slovenija, za dograditev stanovanjskih zgradb dne 6. julija ob 11. uri.
Predračunska vsota je 34.000.000 din.
Rok dograditve 31. julij 1953 do IV. faze.
Elaborat in pogoje lahko dvignete na gornji VP vsak dan do 14. ure ob predložitvi pooblastila od podjetja.

DANES PRICENJA PROSLAVA OBLETNICE KOKRŠKEGA ODREDA V prepadnih stenah Grintovca

Boi štirih borcev Kokrškega odreda z Nemci in naravo

Ležali smo v nizkem smrečju in lovili po nahrtinjak zadnje ostanke pred nekdanj dnevi pecega krompirja, ki je bil raztresen med mastno municijo, prepotenmi nogavicami in vso mogočo saro, ki smo jo rabili le partizani. Stirje smo bili, Binče, Ferdo, Zarko in jaz. Bataljon se je prebil čez cesto Kranj-Jezersko že ponoči, mi pa smo ga ščitili. Ko je prišel čas, da se tudi sami umaknemo iz okoljega področja, nam je zaprl pot avtoobilnd. Ze trikrat smo se poskusili prebiti in priključiti bataljonu in vedno so nas s teco kroglj prisilili k umiku.

Prav za našim hrbotom je nekdo povlekel zapirak pri strojnici, tokot nato pa je bistro pretgal ropot mitraljeza, kakor da bi nas hotel priklicati k življenju. Pritisnili smo se k zemlji. Prvi strelji so zgrešili in za droben hip je zavladal molk. So vrazni mitraljezece je menjal nabojnik. Poskočili smo kakor srne, ko zaslišijo sopihajoče pse in poiskali kritje, naslednji hip pa se je ogenj in grom ponovil. Med kričanjem in streljanjem so se skokoma bližali, prepričani, da smo jo popihali. Toda zmotili smo se! Preveč trudni smo bili, da bi lahko ušli spocitim zverem.

Zarko, ki je dotlej motril vse to početje hladnokrvno in mu ni nič ušlo, kar se je dogajalo, je naslonil mitraljez ob koronino smreke in izpustil dolg rafal. Popadali so na tla, potem pa jadrno odkurili, se spet vrnili in začeli z igro kričanja in streljanja znova.

Zavili smo na gozdno stezico in se previdno oddaljvali od nevarnega kraja, Nemci so nam v spostljivi razdalji sledili, vendar neprijetno sikanje okoli glave ni prenehalo. Hoteli smo priti do Češke kočje, od tu pa zaviti do pobočja Grintovca in severno od Jezerskega prečkati cesto. Dosegli smo razpočje treh steza. Prva je tekla navzdol proti kočji, druga se je vlekla okrog obronka, tretja pa se je vzpenjala v steno Grintovca in se tam neopazno izgubila. Spogledali smo se, potem pa brez besed krenili po sledi. Po gručastem Zlebu smo prilezli do nekakšnih turnovc in poiskali kritje. Med smrečjem globoko pod nami so se pokazali obrisi

zelenih uniform Fricov, ki so z živahnimi kretnjami kazali v steno. Potem so se približali koči in se strnili v gručo. Milnilo je le nekaj minut, ko se je grupa razdelila na dva dela in je manjša skupina odšla na lov za nami. Hiteli smo kar so nam dale trudne noge in le s težavo premagali zadnje metre. Tedaj smo videli, da je Zarko ranjen v roko. Kljub temu pa je stal čisto miren. Natančno je pripravil mitraljez in ranjena roka ni prav nič trepetala, ko je preševal municijo. Kri mu je vrela iz rane, stisnil je zobe in pomeril na najbližjega Sva-ba, ki je že lezel v steno.

Kokrški odred na pohodu

»Prav! Pa umri!« mu sikne — »Če že hočeš!« Oni se je zazibal in obležal, poteze na obrazu so se mu silovito skrčile.

Toda ostali spodaj se niso odnehali. Nekaj korakov so tekli, dokler se ni prvi izmed njih zgrudil v ognjenih sunkih strojnice, potem pa poiskali zaščite v nepreglednem ozemlju.

OSJEČKI SAJAM IZVOZNI SEJEM
POLJEDELSKIH, PREHRANBENIH IN INDUSTRIJSKIH IZDELKOV
bo od 29. avgusta do 6. septembra 1953
KOMERCIALNI DNEVI: 3. in 4. september. Najvažnejši gospodarsko komercialni dogodki v središču poljedelstva in severnem predelu države.
PRISKAJUJEMO VAŠO PRIJAVO ZA SODELOVANJE (rok prijave do 20. VII.). Obširne prospekte in prijavnice za sodelovanje pošljimo zainteresirani takoj.
INFORMACIJE: OSJEČKI SAJAM, OSIJEK, tel. 31-42
POPUST NA ŽELEZNICI

Ze pet ur smo se plazili vlezali, tinali in iskali po kamninu turnih, gredastem svetu in gladki steni, toda vrh je bil še vedno nedosegljivo daleč. Gore so nastajale vse bolj divje in vošje, in strme peči so se divjale visoko v nebo.

Dan se je nasnil in sence je začelo ostro za goro. Triglav je zaharal v rdečem žaru, kakor da bi stal v plamenih. Na pokrajino so legale prve večerne sence. Pričelo se je temniti, vse

je mokra in težka. Le ene rokavice smo imeli in še te so bile sam kos ledu. Z noži in puškimi kopiti smo vsevali stropinje v led. Počasi je šlo, neprespana noč je silila za nami.

Po ozkih stropinjah smo prilezli v velikanski niz kamninov, od tu pa prestopili v žleb, ki se je spuščal v vrha. Izgledal je neumljivo na ozek, strm in nepristopen. Toda nam je bilo že prav vseeno in lotila se nas je valodušnost. Menjavali smo se v molstvu, spet je vodil Ferdo, menda že desetič ta dan.

Le nekaj minut je trajala borba. Ko je senca objelo vrhove planin in pozlatilo nižje ležeče gozdove, smo bili spet sami. Skrunilci naših gora so bežali premagani po gorski poljani.

Ivo Porenta

S POTOVANJA SODELAVCEV LJUBLJANSKEGA ATOMSKEGA INŠTITUTA

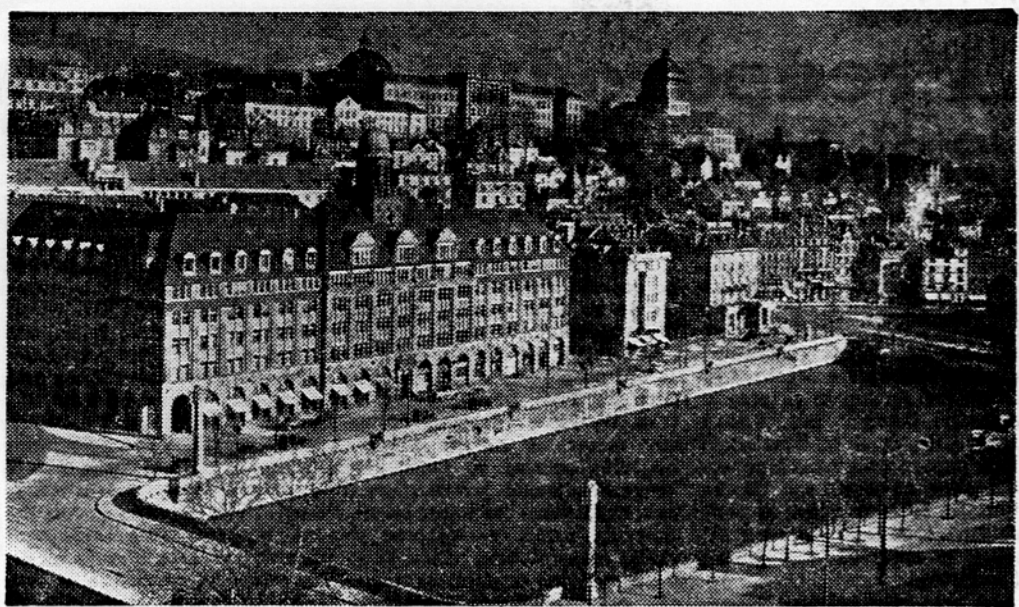
PARIZ, SOBOTA 23. maja. Točno ob 19. uri izstopimo na postaji Gare de l'Est. Precej nas je, 35 po številu; od tega 25 inženirjev znanstvenih sodelavcev inštituta za jedrsko fiziko »Jozef Stefana« v Ljubljani in 10 študentov tehnične fizike. Pod vodstvom univerzitetnega docenta ANTONA MOLJKA in pomočnika upravnika inštituta MILANA OSREDKARJA, si nam meravamo ogledati vse, kar nam ni bilo v pomoč pri našem delu in študiju.

Najprej je bilo treba osvojiti »koordinatno« Pariz, kakor se je izrazil v strokovnem žargonu docent Moljk. Podzemni del smo hitro absorbirali, saj se preje navadite voziti v pravo smer s podzemeljsko železnico za »Metro«, kakor z ljubljanskim tramvajem. Na sprehodih po Parizu pa smo si morali tisti, ki smo bili prvič v glavnem mestu Francije, pomagati z zemljevidi.

Francija noče zaostajati za Ameriko — V domovini ljubljanskega radijskega oddajnika — Prvič pri živem atomskem kotlu — Francosko atomsko mesto Saclay

niko, za Van de Graafov elektrostatični pospeševalnik in menzo. Nato so krediti pošli, sedaj pa so zopet začeli delati. Ozemlje, na katerem so zgradbe, je obdano z žično ograjo. Za ogled je treba imeti posebno dovoljenje. Zanimivo je, da se celo uslužbenec ne smeje svobodno gibati po različnih oddelkih.

Dovoljenje za ta obisk smo dobili po posredovanju akademika univ. PROF. PETERLINA že pred odhodom iz Pariz, poslati pa smo morali natančen seznam obiskovalcev z rojstnimi podatki. Dovolili so obisk 25 članski skupini. Ko smo se v Parizu vsedli v avtobus, nismo mislili, da bo kontrola tako huda. Z namigi je bil namreč tudi študent, ki ni bil na seznamu. Po polurni vožnji smo dospeli v Saclay. Tu so se pri glavnih vratih začele formalnosti in čakanje. Ko so se dobobra preverili, da smo res isti kot na seznamu, in ko je moral naš kolega žalostno počakati pred vrati, smo se kar z avtobusom zapeljali do atomskega kotla. Bili smo prijetno vznemirjeni, saj je bil to za večino od nas prvi atomski kotel, ki smo ga videli takorekter živega.

Zürich — o ozadju univerzitetne zgradbe

KRATKA FORMALNOST IN ZE SMO V SVICI. Tu smo se ločili. Nekaj kemikov si je želelo ogledati znano kemično tovarno C. I. B. A. v Basiu, ostali smo nadaljevali pot v Baden.

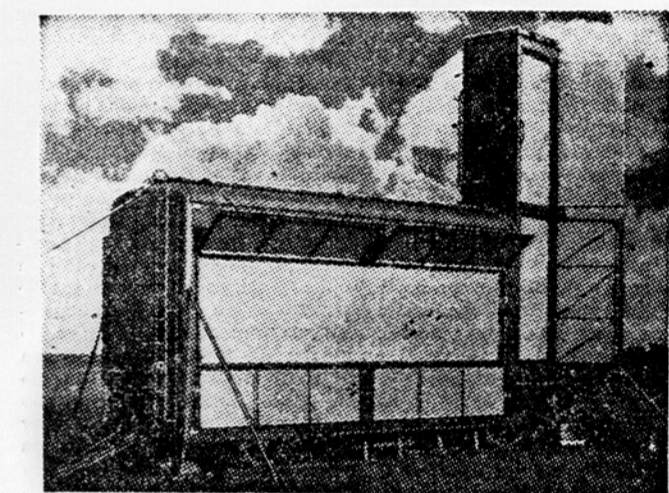
Ze na kolodvoru sta nas čakala predstavnika tovarne »Brown-Boveri«. Vse je bilo urejeno, načrt za naš obisk v tovarni je bil do podrobnosti izdelan. Na drugo pri vratih tovarne je vstopila jugoslovanska zastava. Preeneni smo bili nad tako toplim sprejemom, saj doslej kaj takega nismo bili vajeni. Najprej smo poslušali kratko predavanje o betatronu, nato smo se razdelili v dve grupi in si ogledali najzanimivejše oddelke v tovarni. V pogovoru med kosilom sem zvedel, da je tovarna stara že 80 let. Prvotno so gradili električne motorje, nato pa so postopoma uvajali nove oddelke in še danes jo neprestano modernizirajo. V TEJ TOVAR.

NI GRADE TUDI BETATRON ZA 30 MILIJONOV ELEKTRONSKIH VOLTOV, KI GA BOMO KMALU OBCUDOVALI V LJUBLJANI.

Pravijo, da je Zürich poleg Zeneve najlepše švicarsko mesto. S svojo prekrasno lego ob koncu Zürskega jezera se takoj prikupi vsakemu tujcu. Tu smo si ogledali znani fizikalni inštitut, ki ga vodi prof. SCHERRER. Pokazali so nam novo fizikalno predavalnico, ki je najlepša v Evropi. Ima prostora za 650 študentov. Ogledali smo si ciklotron za 7 milijonov elektronskih voltov, ki je bil dograjen že pred vojno. Magnet tehta le 40 ton. Videli smo še tenzor, ki

pospeši delce do milijon elektronskih voltov. Z ogledom fizikalnega inštituta na zürški univerzi je bil izbran tudi program našega bivanja v Švici, in zvečer smo se po 13 dnevnem potovanju odpeljali v domovino z marsikatero izkušnjo za naš vsakdanji študij in delo.

Z. G.

znan po raziskavah kozmičnih žarkov. Ogledali smo si Van de Graafov elektrostatični generator za 2 milijona elektronskih voltov. Dobavila jim ga je pred dobrim letom ameriška tovarna »High Voltage Engineering« za 60.000 dolarjev. Inštitut slovi po raziskavah kozmičnih žarkov in vzdržuje posebno raziskovalno postajo v višini 2800 m na Pic de Midi v Pirenejih.

Ljubljanski radijski oddajnik je bil nabavljen pri tej tovarni. Pred odhodom iz Pariza nam je tovarniško vodstvo poklonilo debele zavoje s strokovno literaturo in tovarniškimi prospekti. Prvotno smo si nameravali ogledati televizijsko oddajno postajo, pa so nam sporočili, da so tam vse preveč zaposleni s pripravo za televizijski prenos kronanja angleške kraljice. Manjša skupina nas je odšla na »Ecole Normale Supérieure de Physique et Chimie Industrielle«. Ta šola, kot tudi College de France, Ecole Polytechnique, Sorbonna in razni inštituti so vsi blizu skupaj v takomenovanem Latinskem četrti. Ravnatelj šole PROF. LUCAS nas je sprejel zelo ljubezljivo. V razgovoru nam je povedal, da združuje šolo mesto Pariz in je zanj zelo veliko zanimanje. Lani so jih morali od 200 prijavljenih kar 140 odkloniti. Na dvorišču šole stoji spominska plošča na mestu, kjer sta leta 1898, v priložnosti lopi Pierre in Marie Curie separirala radij iz uranove rude.

Samo pet delavcev je lahko bolnih...

Služba za socialno zavarovanje v Vzhodni Nemčiji je objavila, da je lahko naenkrat bolnih v tovarnah z 700 delavci in uslužbenci največ 5 delavcev in uslužbencev.

Žičnica na Vezuv

Do vrha ognjenika Vezuva ob Neapeljskem zalivu so pred kratkim dogradili 900 m dolgo žičnico s sedeži, s katero je med vožnjo prekrasen razgled po Neaplju in okolici.

40.000 beguncev

Maja je zbežalo iz vzhodne dela Berlina skoraj 40 tisoč prebivalcev. Število beguncev iz Vzhodne Nemčije je bilo maja približno za 6000 večje kakor aprila.

V. M. Dorošević:

ŽENIKNI

Ruska satira

Sprehajal sem se ob robu Hadzičbajškega parka, ko ti zdajci plane iz grmovja neki mladenič. Preplašen vzdrhtim, »Zblaznel je!« Brez klobuka. Obleka vsa razcapana, v krpah. Zence razstrinjene od strahu. Mokri lasje prilepljeni na čelo. In mi pade pred noge: »Rotim vas!... Iščete me! V tole grmovje se skrijem!« Ne izdajte me... Oni! In že je fant izgubil v grmovje. Kaj je? Kaj se je zgodilo? Kaj je storil tale mladenič? Nemara je ubijal? Koga zaklal? Morda je kradel?... Dandanes, nji je pri mladeničih to v modi... Po parku sem znova zaslišal pokanje, lomljenje. Z desne strani je bilo tiše, ko da bi bežala srna, z leve pa se je slišalo močno lomljenje, ko da bi skakal tiger. Potem je začelo grmovje po-

kati tik pred menoj. Kakor da se medved rine skozenj. Sum se je bližal in bližal. Zaslišim težko, pretirano dihanje, bolj podobno smrčanju. Morda je pa res medved. Ogledam se za vsak primer, ali je v bližini pripravno drevo. »U-lju-lju!« — zaslišim obupen krik. Grm se razmakne. Obstanem kakor bi bil ukopan. Iz grmovja se prikaže Ivan Ivanovič, presladki Ivan Ivanovič, predobri Ivan Ivanovič, spoštovan družinski oče, — toda kakšen je! Kri mu udarja v lice, v oči, gnev, lasje narsršeni, tak plane naravnost predme. »Si videl lumpa?« »Kakšnega lumpa?« »Tistega vendar, ki je bežal tod mimo. Ga nisi videl?« »Zaboga, Ivan Ivanovič, kako bi vendar spoznal na človeku, ali je lump ali ni? Danes je to zelo težko.« »Potemtakem ga nisi videl. Naj bo, saj je vseeno. Saj mi tako ne uide, falot nesramni.«

Sprejel nas je graditelj atomskega kotla KOWARSKI. V skopih besedah nam je povedal nekaj tehničnih podatkov. Kotel dela z močjo 1500 kilovatov in ga uporabljajo v raziskovalne namene. Hladijo ga z dusikom.

Nato nam je pokazal še komandno mizo ter strojnico. V pletih 10 minutah je bil ves ogled končan. Dobili smo edino občutek za veličino take naprave. V Saclayu imajo Van de Graafov generator za 4 milijone elektronskih voltov. Za dobivanje delcev z večjimi energijami pa elektrostatični generator ni več uporaben. V ta namen se uporabljajo ciklotroni, betatroni in sinkrotroni. V Saclayu grade le ciklotron, s katerim bodo pospešili delce z energijo 35 milijonov voltov. Ze sam pogled nanj je veličasten, saj tehta samo jedno iz žleza 270 ton, bakreni ovojji za elektromagnet pa 20 ton. Vso napravo upravljajo s pomočjo krasno urejene komandne mize. S tem je bil naš obisk v Saclayu in Parizu končan.

Francija si zelo prizadeva po-večati svoja dosedanja sredstva

Habsburžani sanjajo

Zena Otoma Habsburškega, princesa Regina Saško-Meiningška je pred nekaj dnevi rodila v Würzburgu hčerko, ki so ji nadeli zveneče ime: cesarica Avstrije in kraljevska princesa Madžarske, Češke, Dalmacije, Hrvaške, Slavonije, Galicije in Ilirske.

»SKANDAL« V ANGLESKI »BOLJSI DRUŽBI. Poleg kraljičinega kronanja je v Londonu, posebno se o »boljših krogi« zbudila največ zanimanja zaradi med hčerko pokojne britanskega finančnega ministra sira Stafforda Crippsa v črniškim študentu Josephom Emanuelom Appiahom, ki je doma na Zlati obali v Afriki Gde. Peggy Crippsa ima danes 32 let in je zelo pelika in močna. Njen britanski zaročenec je za dobrih 10 centimetrov manjši od nje. Zaradi tega mešanega zakona je posebno vznemirjeno angleško plemstvo, saj je bil sir Stafford Cripps sin lorda Palmera, potomca prastare angleške plemiške družine iz Buckinghamshira.

Prof. Furtwängler je dirigiral v tramvajski remizi

Ko so pred kratkim gostovali dunajski filharmoniki pod vodstvom profesorja dirigenta Wilhelma Furtwänglerja v Linzu v Zvojni Avstriji z IX. Beethovno simfonijo, so privedli tudi ugledni, da bo premajhna sleherni doornar v mestu. V tramvajski remizi so nato uredili posebno doornar s 3500 sedeži in 1500 stojišči, ki je bila prav tako razprodana do zadnjega kotička. (Na sliki dirigent Furtwängler.)

Ivan Ivanovič zapreti s pestmi: »Blagoslovim ga! Blagoslovim ga, lumpa!« Tako se je drl, »blagoslovim ga.« ko da bi hotel nekemu odrezati glavo. »Blagoslovim ga! Ne bo se mi izmuznil... Pomisli, bratec, kakšen capin ti je to. Izpod blagoslova se je utrgal. Naj bo, naj bo... bratec. Ne uide mi pa ne! Vse sem imenitno uredil. Pravi pogon! Jaz sem lovec. Šel sem nad medveda. Celo paznike sem podkupil. Ves park je zasečen. Po grmovju sem spustil ženo in otroka. Sinček Petjka samo vohlja s svojega bicikla. Hči išče. Zena išče. Brž ko ga zagledajo, zakriče: »U-lju-lju!« in ga pritrjajo predme. Psov nimam, pa jih moja družina si. jajno nadomešča. Zeni sem rekel takole: »Ko ga zagledaš, ga primi za šinjek in ga trešči na tla. Če se bo branil, ga vgrizni v nogo da ti ne uteče. Medtem pridem jaz in — blagoslovim.« »Kaj ti je vendar Iva Ivanovič? Morebiti — vročica? Kakšne neumnosti si se vtelo v glavo? Čemu bi blagoslavljal nesrečnika!« »I, kaj pa naj naredim drugo, z njim, kakor da ga blagoslovim! Blagoslovil ga bom — pa mirna Bosna! Ne, ti si kratkomojal predstavljati ne moreš, kakšni so dandanes mladiči.

Vabiš ga, gostiš ga, kakor le najboljše moreš, zanj kuhaš okroško, pa da bi se potem iz hvalnežnosti vsaj oženil s tvojo hčerko! Ali vsaj iz vjodnosti. Nič. Okroško je, celo po dva krožnika; ko pa pride do ženitve, falot, — ni razpoložen... A za okroško je razpoložen? Le pomisli, lepó te prosim. Mladič pride na morskali zalivu. Po kuharici takoj izvem za to. Saj plačujem vse tuje kuharice. Brž ko katera vidi kjer koli že kakega mladeniča, mi pride povedat. Jaz grem in se seznanim.« »Kako? Kar takole nepoznan?« »Kaj se pravi — nepoznan? Spoznam se. Pridem... vidim mladeniča. Pravi: noga me boli... Smilil se nam je, pa smo mu hoteli dati hčer. A on, kar preko ograje — hop!« »Kaj? Kar preko ograje?« »Kar preko ograje. Sedimo takole pred kosilom na terasi, žena pripravljala okroško. Sedem malo proč, da ne bi motil mladeniča. A Olječka sedi z njim, nesrečnikom, in govori o okroški.« »Semjon Ivanovič, ga sprajšuje Olječka, ali imate radi okroško?« »Rad jo imam,« ji odgovarja

mladič, »zlasti z rakovimi vratovi. To vam je nebeška ječa. Nič ni boljšega od vratov!« »Ali ni to čisto določena izjava? Česa bi le še čakal? Planem k njima: »Razumel sem vas, Semjon Ivanovič, razumel. Vzemite Olječko, ljubite njeno vrat, kolikor vas je volja. Toda prav ko sem hotel blagosloviti, falot nogo čez plot, pa v grmovje... Mi za njim!« Ta mah se je zaslišalo iz da. ljave obupno vpjite: »Ivan Ivanovič! Sem! Držim ga!« Zena ga je zgrabila. In Ivan Ivanovič se zakadi v grmovje. »Drži ga! Grizi v nogo! Tako! Za nogo!... Za nogo!...« Glas Ivana Ivanoviča je hitel vse bliže in bliže tjaka, odkoder je prihajal krik. »Hitreje, hitreje!« je klical ženski glas. »Ušel mi bo!« »Za nogo, vgrizni, za nogo! Olječka! Petjka, U-lju-lju! Mami na pomoč!... Evo me, evo me!« A tisti mah se zasliši strašen, obupen vzkrik in vse utihne. Stal sem na pol živ, na pol mrtev: kakšna žalost se odigrava v gozdiču?... Ali so ga ubili? Znova zašumi vejevje in po stezi se privleče Ivan Ivanovič. Izmučen, na smrt truden. »... Lavil se je. Le kako je

Pašniki na abesinskem višavju so brezkončni. Ze več dni jezdim, obrisi gora na obzorju pa se le počasi premikajo. Pod menoj so suha, prašna tla, razbrzdana z globokimi razpokami ter poraščena z revno, do korenin popaseno travo. Vseposvoda se pasejo neštene črede grbavih goved, po katerih poskakujejo ptice in jim obrirajo mrčes. Nad njimi pa se razprostirajo akacije, s čudovitimi belimi in rdečimi cveti, z katerih se razliva opojen vonj.

Naenkrat opazim še nekaj drugega, posebnega, nekaj, kar na svoji poti še nisem srečal. Na robu bližnje vzpetine stojita dva pokončna valja, skozi njiju pa se vleče gost dim. Ko pridem bliže, vidim, da sta to panja, ki jim z ognjem utrjuje notranjo ilovnato oblogo. Take oblike panjev spadajo med najstarejše poznane panje na svetu.

Pozneje sem naletel na več takih panjev v bližini človeških bivališč. Na južni steni neke cesarske kašče za papri-

»gomba«. Izdelujejo jo tako, da zmešajo najprej en del medu s petimi deli vode. Naslednji dan vržejo v lonec še večje malega grma »gešobe«, ki ga je povsod dovolj. V petih,

Abesinski čebelar s panjem

šestih dneh je vrenje končano in »steča« pripravljena.

Povsod okrog koč najdeš veliko panjev in »gombec«. Ob značilnih okroglih slamnatih kočah čepijo po tleh mošje in seveda nič ne delajo. Zato morajo toliko več delati žene. Ena pobira iz panjev satje, iz katerega bo pridelala vosek, druga je prišla z veliko »gombec« s studenca. Očistila jo je in sedaj bo pripravila novo medico.

Bil sem tudi na abesinskih gostijih. Cepeli smo na tleh okrog pletene okrogle mize iz slame. Neprenehoma prinašajo na mizo strašno jed: »vuode z »berberis«, meso s papriko. Jezik peče, nebo že, in oči se ti solzijo ob nenavadni peklenjski začimbi. Toda poleg stoji za tolažilo in blažilo v veliki »gombic« — »steča«. Kar naprej polnijo čaše in vedno vselejše vse bolj razposajeni postajajo veliki otroci Abesinije...

Nad nami se iskrijo zvezde tropskega neba. Čudoviti vonj akacij pa valovi čez samotno višavje.

nini. To je bilo nekoč: — da ženin ne kadi, ne pije, ne kvar. topiri. A danes ne zahtevamo prav nič drugega kakor da se oženi. Pa še tega noče.«

»Pa zakaj noče?«

»Eh, kar pojdi pa vprašaj te angelčke. Lej si, takšno so dandanes mladiči. Ne moreš pa ne moreš ga blagosloviti. Toda, več...«

Ivan Ivanovič ni mogel končati.

Proti nam je tekla sobarica. »Gospod! Gospod! Brž domov! Kuharica iz sosednje vile je prišla k nam.«

Ivan Ivanovič je planil, ko da ga je muha sekala.

»E, pozdravljen!... Nikoli ne utegnem... Ta je nov. Hitim blagosloviti... Mogoče mi bo zdajle bolje uspelo...«

„GOSPODARSTVO SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE NA ZAGREBSKEM VELESEJMU 1953“

Udeleženci!

POD GORNJIM NASLOVOM BO IZšla PRED OTVORITVIJO VELESEJMA EDICIJA (REVIJA), KI BO PRIKAZALA NAŠI DOMAČI JAVNOSTI IN ZUNANJEM SVETU RAZVOJ IN MOČ NAŠEGA GOSPODARSTVA OD 1945. DO 1953. LETA

Tovarne in podjetja!

PROSIMO VAS ZA SODELOVANJE, KER BOSTE S TEM OMOGOČILI, DA BO IZDAJA

»GOSPODARSTVO SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE NA ZAGREBSKEM VELESEJMU 1953«
(»PRIVREDA SOCIALISTIČKE JUGOSLAVIJE NA ZAGREBAČKOM VELESEJMU 1953«)

STVARNO PRIKAZ NAŠE RESNOSTI IN NAPREDKA IN BOSTE S POMOČJO TE EDICIJE POPULARIZIRALI VAŠE PODJETJE IN PROIZVODE NA DOMAČEM TER INOZEMSKEM TRGU

Edicija

BO IZŠLA POLEG DOMAČEGA JEZIKA TUDI V ANGLEŠČINI, FRANCOŠČINI, NEMŠČINI, ITALIJANŠČINI, GRŠČINI IN V TURŠČINI

Naš reporter,

KI VAS BO OBISKAL, VAM BO PODROBNO RAZLOŽIL SVRHO IN VAŽNOST TE EDICIJE

Uprava: ZAGREB, Masarykova 28, prizemno desno

KULTURNI RAZGLEDI

O SLOVENSKEM FILMU

Društvo slovenskih filmskih delavcev je priredilo v četrtek, 11. t. m., v klubu znanstvenih in kulturnih delavcev javno diskusijo o problemu jugoslovanskega filma, v zvezi z diskusijami in predlogi, ki so se pred nedavnim pojavili v Beogradu in o katerih jugoslovanski tisk že ves čas poroča. Namen četrtnice diskusije je bil pregledati stanje in perspektive v slovenski filmski produkciji in izlučiti pravilno stališče do tako imenovanega problema koncentracije filmske produkcije.

Uvodni referat je imel ing. Filip Kumbatović, ki se je v svojih izjavah oprl na tri osnovna vprašanja, vprašanje gospodarske možnosti slovenskega filma, vprašanje koncentracije ali dekoncentracije v splošnem jugoslovanskem merilu ter vprašanje kulturne filmske zmogljivosti.

Ugotovil je, da je bila do 1945. slovenska pa tudi jugoslovanska javnost o vseh teh vprašanjih slabo in deloma celo zapačno informirana. Pravilno in nazorno sliko o doseganju gospodarskega razvoja pri našem filmu si je težko ustvariti, deloma podatki manjkajo, deloma pa zahtevajo številni faktorji zelo zamotana preučevanja. Po dosegljivih uradnih podatkih je dobil Triglav film v sedmih letih svojega obstoja okrog 300 milijonov dinarjev, od tega republiških dotacij okrog 223 milijonov. Po njegovi aproksimativni oceni znaša trenutna vrednost inventarja okrog 400 milijonov. Današnja produkcijska zmogljivost Triglav filma je ocenil na tri do štiri celovečerne umetniške filme in osem do deset dokumentarnih filmov letno. Silno malo je podatkov, ki bi omogočili stvarno primerjavo z zmogljivostjo podjetij v drugih republikah. Za uspešen nadaljnji razvoj pa je treba še marsikaj storiti. Poudaril je, da če si je slovenska republika postavila tako bazo, če si je pridobila toliko izkušenj, če je celo zmogla izdelovati filme za tuje producente, bi si morali iz republiških sredstev zagotoviti vsaj tiste dohodke, ki so potrebni za izdelavo celovečernih filma na leto, morda za tri kratke umetniške filme in vsaj za šest dokumentarnih filmov. Vse to bi stalo okrog 100 milijonov dinarjev. Verjetno bi se dali stroški pri izdelovanju filmov na upravljavi način zmanjšati z olajšavami pri delu deviz, s pocienitvijo filmskega traku itd. Nadalje bi bilo treba dohodke, ki se nabirajo pri razdeljevanju filmov, po krajši poti speljati v produkcijo. Naloga Triglav filma in vseh podobnih podjetij v državi je, organizirati kontinuiran način koprodukcije, ne da bi pri tem trpela domača proizvodnja. Bolje je treba organizirati domači trg in prodreti v tujino. (Zdaj poskuša Triglav film z vSvnoš, ki se istočasno snema v nemščini). Prav tako mora Triglav film zbrati dislocirane objekte, kajti med njimi je delo zelo naporno. Nekaj odločnih je treba storiti za izobrazbo našega tehničnega in umetniškega kadra, s študijem in ekskurzijami v inozemstvu itd. V prilog našemu filmu govori med drugim še to, da ima Slovenija, kakor znano, najugodnejše naravne pogoje za snemanje eksteriorov.

Ing. Kumbatović je prešel na osrednje vprašanje koncentracije ali dekoncentracije. Iz zgoraj povedanega sledi, da bi ob pametni gospodarnosti in pravi tehnični zmogljivosti filmskih delavcev naše skromno podjetje lahko izdelovalo filme, ki bi se uveljavljali doma in po svetu. Za koncentracijo ni nobene stvarne podlage. Vprašanje filmske produkcije je konec koncev vprašanje kulturne zmogljivosti. Nikjer na svetu s ni uveljavljalo načelo državne produkcije, marveč nacionalne. Enako brez teže je argument, da bi koncentracija tehničnih sredstev zvišala proizvodno

no rešujemo. Tovariš Tuma je dostavil, da je diskusijo o kn. centriaciji namerno obšel, kajti nacija prvenstvena dolžnost je, da vztrajno razvijamo domačo produkcijo, ob kateri vprašanje koncentracije sploh nima pomena.

Posebno tehten prispevek v nadaljnji diskusiji so bile besede Bojana Stiha. Z nazorno analizo je pokazal, da je predlog srbskih filmskih delavcev samo najnovejši izraz starega problema, ki visi nad jugoslovansko kinematografijo že od leta 1948-49 in ki je doslej že variral v raznih mnenjih ter predlogih. Razvoj naše kinematografije datira od leta 1945. Z izredno visokimi nalagami je bila vključena v petletni plan in kot njen osrednji objekt Košutnjak, relativno velikanskega filmskega mesta v bližini Beograda. V naslednjih letih so naglo zrasle tudi filmske produkcije po posameznih republikah. Ves ta razvoj je šel za jugoslovanski kulturni, materialni in tehnični potencial preko možnosti. Privedel je do različnih anomalij, najvšeje nam z njimi pa je prav Košutnjak, ki ne izpolnjuje in ne more izpolnjevati prvotno zahtevanega naloge. Ze sam prostor je bil izredno nesrečno izbran itd. Nato je Bojan Stih na kratko opisal historiat organizacijskih poskusov in predlogov, ki naj bi omilili in rešili te in podobne probleme jugoslovanske kinematografije, ki pa niso privedli do zaželenih rezultatov. Predlog beograjskih filmskih delavcev je zadnji izraz te krize, ki je enaka za vsa naša filmska podjetja. Skoda, da je bila v Beogradu začeta diskusija brez ekonomske in številčne analize. K stvari se da jo povedati prejševem trije odločilni argumenti: ekonomski, organizacijski in kulturni moment.

Kako ogromne probleme bi sprožila danes koncentracija jugoslovanske filmske proizvodnje, nam pokaže preprost račun, če pomislimo na investirani denar in obstoječe kapacitete, ki naj bi jih opustili. Drugi je problem kadra. Naš kader je tak, da nam že omogoča koprodukcijo in s tem pritož deviznih sredstev. Organizacijske težave in stroški bi se nesorazmerno stopnjevali. Stroški za slovenske, hrvaške ter makedonske filme bi se Če bi povežali vse filmske panoge, bi se stvari neverjetno komplicirale in potrebno bi bilo mnogo materiala. Pridužili bi se še problemi s snemanjem eksteriorov itd.

Principialen kulturni problem pa pomeni tretja točka, ki se pojavlja pod parolo jugoslovanskega filmskega stila. Jasno je, da je skupni imenovalec v Jugoslaviji eden, lahko ga imenujemo socialističnega. Manj pa je jasno, kako naj bi tak trst brez hrvaškega, makedonskega ali če hočete tudi črnogorskega filma predtendral na neko nacionalno kulturo. V socialističnem smislu — je film, ki je na primer slovenski po jeziku, lahko v Ljubljani prav tako dobro narejen kot v Beogradu.

Nedvomno je treba razmisliti o povezavi naših filmskih podjetij, ki bi morala imeti neko stično točko. Kjer eksistira kulturni in tehnični potencial, naj se razvija domača produkcija, ostali pa bodo že našli svojo rešitev. Treba je najti način sodelovanja med posameznimi republikami, da se to, kar je bilo težko pridobljeno, z napadnim ukrepom ne razruši.

Diskusija o slovenskem filmu je zbudila zelo veliko zanimanje, med drugimi so jo poslušali tudi podpredsednik izvršnega sveta dr. Marjan Breclj, generalni sekretar predsednika FLRJ dr. Jože Vilfan in predsednik Sveta za prosveto in kulturo dr. Anton Melik. Prisotni kulturni delavci so z odobravanjem sprejeli mnenja in izvajanja govornikov.

Prodamo

ca. 300 m starih ližočelnih cevi, notranjega premera 400 mm, preizkušene za 14 atmosfer delovnega pritiska.

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR MEZICA, Okraj Slovenj Gradec

FLUORESCENTNE SVETILKE

Kompletne

ZA INDUSTRIJSKE IN OBRATNIŠKE OBRATE, ZA TRGOVSKE LOKALE IN IZLOŽBE, ZA PISARNE IN GOSTINSKA PODJETJA V ZALOZI

PO TOVARNIŠKIH CENAH IN V GARANTIRANI UVOZENI KVALITETI

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

ZAHTEVAJTE VEDNO GARANCIJO PRED NAKUPOM!

TRGOVSKO PODJETJE

„MERKUR“ Marlbor

Vetrinjska ulica 11 — telefon št. 25-08

mali oglasi

TRGOVSKI POTNIK s svojim avtomobilom isče službo. Poudarja na OZEHA Rijeka pod št. 22476.

STARJEJO ZENSKO sprejemajo za pomoč pri gostilni in gospodinjstvu. Prednost doje službe in poštenost. Zglasiti se od 11. ure naprej. Naslov v ozi. odd. 9759-1

OKRAJINI LJUDSKI ODBOR CRNOMELJ razpisuje službena mesta: eno službeno mesto EKONOMISTA, eno službeno mesto PRAVNINIKA, eno službeno mesto GRADNENEGA INŽENIRJA in eno mesto za dobro STROJEPISKO. Poudarje z opisom dosežanih praks v poklicu je poslani na OLO Crnomelj — tajništvo. 9753-1

LIVARNA IN TOVARNA STROJEV okrajna za remontno podjetje. Hče pri Mariboru sprejme v stalno zaposlitev več kvalificiranih livarjev-kaluperjev, modelnih mizarjev, železostrojarjev, strojnih ključavničarjev in enega varilca za svitovanje in električno varjenje. Plača po tarifnem pravilniku in sposobnosti. 9755-1

PRODAM SPALNICO z zimnicami. Certifikat star. Trubarjeva 47. 4

LEPO OTOKARSKO POSTELJO prodam. Subarevič, Javornikova 1975-4

TRICKELJ za bolnika prodam. Sok Jožef, Mihovci 63, pošta Velika Nedelja. 9748-4

UGODNA PRAKLIKAL Prodamo osebn. avto »Lantso Aprilia« zelo dobrem stanju. Naslov SP Celje. TRAME prodam. Prešernova 5. 4

PRODAM MIŽO z javorjevo ploščo, vel. 1.80x84 cm, viš. 77 cm, primerna za krojenje ali menzo. 3 predali. Cena po dogovoru. Rožna dolina cesta VIII. št. 51. 9709-4

PRODAM MOTOR »Triumph« 250, Sahara z rezervnimi deli, za 90.000 din. Križevniška ulica 2, II. nadstropje vrata 20. 9670-4

RADIO APARAT prodam. Titova 71. I. nadst. Lavrič. 9728-4

KUPIMO DROBILEC srednje vrste, v zelo dobrem stanju. Naslov SP Celje. 9749-5

SIVALNI STROJ, dobro ohranjen, kupim. Koroska Bela, Poljska 3. Slov. Javornik. 9746-5

KOMPLETNE PRASTAVE za motor NSU 200 cm ali posamezne dele, kupim Andreja Slavko, Trbošče, Elektrarna. 9751-5

SPODNJI DEL VOLANA za avto BMW, tipa 319 iz leta 1937, komplet, kupim. Ponudbe na oglas. oddelk pod »Osebnis«. 9722-5

NAGRADNO DAM, ki mi preskrbi prazno ali onemirjeno sobo v Ljubljani. Ponudbe na oglasni oddelk pod »Moister«. 9770-9

UPOKOJENEC isče STANOVANJE, svetlo in suho, v bližini, pri samostojni tovarniški ali obratniški. Ponudbe na oglasni oddelk pod »Upokojenec«. 9708-9

OTROKA DAM ZA SVOJEGA. Naslov v ozi. oddelku. 9743-11

PROSIM TISTE, ki se sponjoje mojeja imena, ko smo bili skupaj v taborišču v Jenubachu v Tirolu, naj javijo svoj naslov: Jereb Jakob, Planina 5, p. Cerklona. 9704-11

UPRAVNIŠKO BOLNISNICE v SLOVENIJI. GNDOZ, izdajajo dve mestni sekundarni zdravnikov, eno mesto pripravnika za knjigovodstvo s popolno srednjo šolo (absolutni ekonomskega tehnikuma z že odsluženim kadrovskim rokomi injo prednosti, eno mesto samostojnega mizarja. — Prošnje s kratkim življenjepisom je vložiti pri vodstvu splošne bolnišnice v Slovenji. Gradec najpozneje do 28. junija 1953. Podatki: 9812-1

KREDENCO za kuhinjo ali sobo — prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 9791-4

RACUNSKI STROJ ATHCENA s štirimi operacijami skoraj nov, prodam. »Astra«, Bežigrad 6, 22-394.

PREKLICIJEM življe besede, izrečene Roviček Mikrotu iz Mostja pri Soči in se mu zahvaljujem, da je odstopil od »Ljubljani«, Bača pri Modreju 28, P. Most. 9727-11

GLAVNO GRED (radilico) za traktor »Dajev«, 50 HP, na tri cilindre, in glave »Dajev«, premera 150 mm, kupim. Avto, sekondar. trg, Radi. Končara 44/VIII. Rijeka. 9668-5

INDUSTRIJA PLATINENI IZDELKOV JARSE, P. DOMZLAVE, razpisuje službena mesta: eno mesto KNJIGOVODJE za obratovno knjigovodstvo in strojni zapisniki, potrebno šolsko izobrazbo. Eno mesto ADMINISTRATORJA v tajništvu z znanjem stopjejsja, stenografije in vsaj enega tujega jezika. Eno mesto za strojni zapisnikar, potreben absolutni rokmi in prednosti — barvarsko aparaterske stroke, ki ima veselje do barvanja. Eno mesto RISARJA — kolorista za tiskarski obrat. Eno mesto SOFERJA za katedrsko pisarniško delo, trezen in zanesljiv. Reflektan in potrebno izobrazbo in znanjem naj pošlje svoje ponudbe na gornji naslov do 30. junija 1953. Plača po tarifnem pravilniku. 9694-1

VELIKI KUPIM, sekondar. trg, Radi. CAVNICARJEV ter orodjarjev, po možnosti z večletno prakso, takoj sprejme Tovarna »Utensilija«, Ljubljana, Rudnik 24. 9699-1

SPREJMEMO TRG KOVACEV, stavnice in strojni ključavničarje, po možnosti z večletno prakso, takoj sprejme Tovarna »Utensilija«, Ljubljana, Rudnik 24. 9699-1

BRIVSKO-FRIZERSKA POMOČNICA želi takojšnjo zaposlitev. — Štefka Krajnc, Sevnica. 9695-1

KOVINOSTROJARJA z večletno prakso išče. Zasluzek po dogovoru. Tovarna papirja, kartona in lepenske. Križevniška ulica 2, II. nadstropje vrata 20. 9670-4

BRIVSKEGA POMOČNIKA sprejemajo za dva ali tri mesece. Naslov SP Celje. 9690-1

USLUŽBENKA administrativne stroke z večletno prakso išče službo. Zbogde pošlje prošnjo za izp. v slovenski in italijanski jeziku. Poročevalca v Kranju pod »Marilija«. 9684-1

SLUŽBA V KUHNJI bi rada sprejela v večjem gostinskem podjetju zaradi prakse pred izp. ino. Naslov v ozi. oddelku. 9673-1

MIZARSKEGA POMOČNIKA sprejme Pungerskec, Strazišče št. 77. Kranj. 9491-1

»SADIK« TOVARNA ZA PREDELAVO SADIJA — CELJE, išče strojnega tehnikusa z večletno prakso in daktiografijo za večletno prakso. Interesenti naj se osebno ali pismeno obratujejo na naslov podjetja. Plača po tarifnem pravilniku. 9579-1

DVA KAMNOSKA za takojšnjo nastop išče. Delovno mesto Jesenice. Plača po tarifnem pravilniku. SGP »Standard«, Tolmin. 9555-1

GRADNENEGA INŽENIRJA ali TEHNIKA z nekaj prakso zahtevajo. Plača po tarifnem pravilniku. Eno mesto pošlje prošnjo za izp. v slovenski in italijanski jeziku. Poročevalca v Kranju pod »Marilija«. 9684-1

TRGOVSKEGA POSLOVOJDO, sposobnega in iznajdljivega, sprejemamo takoj. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe pošlani na Kmetijsko združenje Vel. Trn pri Krškem. 9670-4

RENTGEN-TEHNIKA (col) in DVA BOLNICE (col) sprejme v službo takoj Splošna bolnišnica v Mur. Soboti. — Stanovanje preskrbljeno.

RADIO APARAT »Blaupunkt«, nov, super, zadnji model, magično oko, z garancijo, 70.000 prodam. Ciglarjeva 3, stanovanje št. 16. 9702-4

RADIO APARAT »Eumig« prodam. Preželi, Jesenkova 2. 9700-4

REZAN LES za ostreje stavbe 8x9 prodam. Naslov SP Celje. 9688-4

ZENSKO KOLO na prestave, prodam. Naslov SP Celje. 9689-4

ENGLJSKE SETERJE, čistokrvne, prodam. Ciklana, Maribor, Gosposka 11. 9687-4

SIVALNI STROJ, nov, pogreznjivo, prodam Krč. Crtomirova 21. 9676-4

OSEBNI AVTOMOBIL BMW 6 cilin., 5-sedežni, generalno popravljen, odlično ohranjen, takoj prodam. Plačilo z gotovim. Naslov v ozi. oddelku. 9667-4

POLTOVORNI AVTO »Tatra« z oddelčnim stanju, prodamo za 400.000 din. Kmetijska zadruga Cirkovce, telefon št. 2. 9576-4

BRILJANTNI PŠTAN in zlato žensko URO, pr. lam. Fidler, Mlinška 21 — Maribor. 9574-4

PRODAM BOFICO ZICO, ročni voz, 5 peres za diro. — Naslov v oglasnem oddelku. 9492-4

KOZE, prvovrstne mlekarice, švicarske, poceni prodam. Perdan, Prečičeva 15. 9664-4

MOTORNO KOLO »Sachs« 98 cm. prodam Naslov v ozi. odd. 9627-4

KAMION FORD v s. generalno popravljen, z rezervnim strojem in deli, z novo kripo in dobro ohranjenimi gumami, prodamo. Naslov v oglasnem oddelku. 9645-4

AVTOGUME, zunanje in zračnice, nenoprabljive, kupimo vsako količino na najugodnejši cen. Ponudbe: Znanstvena nabavno-prodajna zadruga Pilot, Srbija. 9570-5

OTROSKI ZENSKI BICIKEL za starost od 6 do 10 let, kupim. — Pismene ponudbe ali osebno pri Grobiša, Trata 11, Ljubljana. 9670-9

PRODAM POSESTVO, primerno tudi za obrtnika. Zgor. Radvanje 9 pri Mariboru. 9575-7

ENOSTANOVANJSKO HIŠO v Ljubljani, Galjeva 84, prodam. Poizvedbe: Vidmar Jožefa, Ariza vas 6, p. St. Vid pri Stični. 9562-7

ZAMENJAM majhno SOBO z zidanimi štedilnikom in drvarnico za večjo sobo ali večjo kuhinjo ter drvarnico. Naslov v oglasnem oddelku. 9671-9

OPREMLJENO SOBO v centru išče trgovski potnik. Panit, Ljubljana, Breg št. 20. 9664-9

DVOINPOLSOBNO STANOVANJE v centru Maribora menjam za enako v Ljubljani. — Ponudbe podružnici Slov. poročevalca v Mariboru pod »Menjava stanovanja«. 9577-9

GLEDALIŠČE

DRAMA — LJUBLJANA

Sobota 13. junija ob 16: »Zvezdiča zaspanka«. Plesna pantomima po oraviljici Frena Mlčinskega, prevoditev KUD France Prešeren. Trmovo. Izven.

ob 20: Linhart: »Matiček se te ni«. Abonma red A. (Matiček) — Stane Česnik. Tonček — Branjo Mlčavca.

OPERA

Sobota, 13. junija ob 20: Foerster: »Gorenjski slavček«. Izven in za podzelože.

Nedelja, 14. junija ob 20: Dekliški Mlčkar: »Coppelia«. balet. Izven in za podzelože.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA, Gladišalska pasaja

Nedelja, 14. junija ob 16 in 20.30: C. A. Puget: »Srčni dnevi«. Gosvovanje v Trstu.

Torek, 16. junija ob 20: Aristofanes: »Lisistrata«. Izven.

Sreda, 17. junija ob 20: V. Wilhams: »Steiklena menažerija«. Izven. Zadržati v tej sezoni!

Četrtek, 18. junija ob 20: Aristofanes: »Lisistrata«. Izven. Zadržati v tej sezoni!

Sobota, 20. junija ob 20: A. Rousseau: »Otroci prihajajo«. Izven. Zaključek sezone.

Vstopnice za »Lisistrato« bodo v prodaji od ponedeljka dalje.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA, Mestni dom

Sobota, 13. junij ob 20: Nestroy-Likar: »Ah ta ljubezen šmenatna«. Sprevotiga. Premiera. Red premierski.

Nedelja, 14. junija ob 20: Nestroy-Likar: »Ah ta ljubezen šmenatna«. Izven.

Prodaja vstopnic pri blagajni v Mestnem domu.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE — Marijeta Levstikov (Sentjakobski trg)

Sobota, 13. junija ob 18: Pengov: »Smonček«. »Zlata ribica«.

Nedelja, 14. junija ob 11: Maček: »Zogica Marogica«.

Prodaja vstopnic danes od 11 do 12.30 pri blagajni Mestnega gledališča v Gledališki pasaji in pol ure pred predstavo na Levstikovem trgu.

DRAMSKA SKUPINA MIS JESENICE

Nedelja, 14. junija ob 15.30 in 19.30: Nikolaj Vasiljevič Gogol: »Evdžoviz«. Gostovanje na Dovjenu.

KONCERTI

Javna produkcija učencev Glasbene šole Center bo danes, v soboto 13. junija ob 16.40 odločno odločno dvorani. Nastopijo učenci oddelka za klavir, violino, celo, flavto in harfo. 3758-8

MARIBOR

Dežurna lekarna

Center, Gosposka ulica 12.

Slov. narodno gledališče

Sobota, 13. junija ob 20: Shaw: »Cezar in Kleopatra«. Red c.

Radio

Sobota, 13. junija: 16 do 16.30 Zavrtilo se. 16.30 do 16.40 Poslušajte domačo poročila — 16.40 do 17: Zabavna glasba, vmes objave in oglasi — 22.30 do 23 Pol ure zabavne glasbe.

Kino

»PARTIZAN«: francoski film: »Ustreljen ob zori«.

»UDARNIK«: ameriški film: »Veliki Carussos«.

»POBZJEJE«: avstrijski film: »Nesmrtni valček«.

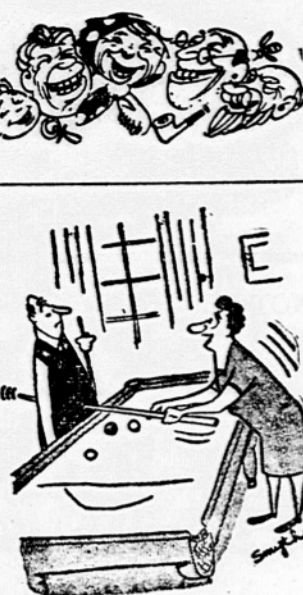
»STUDENCI«: angleški film: »Bagdadski tatice«.

Mestni kino Ptuj: ameriški film: »Veliki valček«.

Zadržniki, kmetovalci, pozor!

»BERGAMO« brusno kamne za kose

Vam nudi Agrotehniko, poslovalnica, Ljubljana, Gosposvetska 3.

— Kaj pa sem spet poročila, dragi? —

PRISEBNOŠT

Nekemu ameriškemu petcu, prvu tenorju, je padla na oder gosja glava v trenutku, ko je pel neko arijo. Tenorist je gosjo glavo pobral, stopil naprej in rekel: »Gospodje, vidim, da je eden od vas zgubil svojo glavo; a nikar naj se ne boji zanjo. Ko bo predstava končana, mu jo bom dal nazaj.«

UMRLI

Globoko užaloščen sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgi bolezni bolezi za vedno zapustila naša obeta, ljubljana mama, stara mama in teta ANA KUMAR ožijana BILEK, vdova po viš. sodnem oficijalu. Pogreb nepozabno pokopine bo soboto, 13. junija ob 16 izp. v cerkvi na Viču na

ZADNJE VEŠTIVE

NOTA TREH VELESIL SOVJETSKI ZVEZI

Za zagotovitev politične in gospodarske neodvisnosti Avstrije

Sovjetska vlada naj sporoči, s kakšnim besedilom mirovne pogodbe bi se strinjala

Paris, 12. jun. (AFP). Vlade Francije, ZDA in Velike Britanije so včeraj izročile sovjetski vladi noto zaradi avstrijskega vprašanja, v kateri poudarjajo, da so z obžalovanjem sprejele odklonitev namestnika sovjetskega zunanjega ministra glede sodelovanja na sestanku namestnikov zunanjih ministrov štirih velesil, na katerem bi morali proučiti vprašanje, če obstaja možnost za sklenitev avstrijske mirovne pogodbe.

V noti je rečeno, da je preteklo že skoraj deset let, odkar je bilo z moskovsko deklaracijo objavljen avstrijskemu narodu, da bo Avstriji vrnjena svoboda in neodvisnost in pred več kot osmimi leti je konec vojne dal možnost za izpolnitev te obljube. Vlade treh velesil izražajo zaskrbljenost zaradi takega položaja in ne morejo sprejeti trditve, na osnovi katerih je sovjetski namestnik odklonil sodelovanje na napovedanem sestanku kot opravičilo za odlašanje sklenitve avstrijske mirovne pogodbe. Leta 1949 so vse tri vlade sprejele sovjetsko stališče do glavnih rešenih vprašanj, ker so smatrale, da bo to dovedlo do hitrejšega sporazuma o celotni mirovni pogodbi. Sovjetska vlada pa je se nadalje ovirala nadaljevanje pogajanj,

predstavniki Francije, ZDA in Velike Britanije tudi pripravljene sodelovati na sestanku, ki je bil napovedan za 27. maja v Londonu v skladu z običajnim postopkom in v soglasnosti s sklepom, ki je bil sprejet na predhodnem sestanku.

Vlade Francije, ZDA in Velike Britanije ob koncu svoje note prosijo Sovjetsko vlado, da jih obvesti o točnem besedilu pogodbe, s katerim bi se bila pripravljena strinjati v cilju zagotovitev politične in gospodarske neodvisnosti Avstrije.

Popoln obrat sovjetske politike v Vzhodni Nemčiji

Nova navodila povzročila veliko zmedo med članstvom Enotne socialistične stranke

Bonn, 12. jun. (Tanjug). — Danes so bile objavljene najnovejše informacije o navodilih, ki jih je CK kominformovske

enotne socialistične stranke poslal vsem svojim organizacijam in tisku. Po teh navodilih se ra sme več uporabljati oznak socializma, asocijalistično tekmovalenja in asocijalistični razvoj vzhodne Nemčije, pravtako se tudi ne sme govoriti o drugi konferenci enotne socialistične stranke, ki je bila julija 1952.

Nameste tega je treba uporabljati oznake »republikan«, »demokratska zakonitost« in »demokratski ustroj«. Treba je ublažiti napade na kanclerja Adenauerja, popolnoma pa morajo izostati napadi na socialno demokratsko stranko Zahodne Nemčije. Zviševanje norm, ki je povzročilo resen odpor med delavci, se lahko vrši le še na prostovoljni osnovi. Zlasti znatilen je oni del navodil, kjer je rečeno, da morajo prenehati napadi proti Veliki Britaniji, medtem ko je treba napade proti ZDA omiliti.

Po zanesljivih informacijah so ta navodila izvažala občo zmedo med voditelji nižjih partijskih organizacij in med članstvom. V prvem trenutku so navodila smatrali kot delo anti-partijskih elementov in agentov. Največje presenečenje je povzročilo navodilo, da je treba oddati ves material o drugi partijski konferenci in da se razširili. Smatrajo, da se ta izjava nanaša na južnokorejskega veleposlanika.

Tiskovni urad vzhodnonemške vlade je danes sporočil, da je vzhodno-nemška vlada ustavila svojo enoletno borbo proti kulakom in drugim privatnim kmetovalcem. V sporočilu je rečeno, da je vlada ustavila izvajanje vseh uredb, ki n n njenem mišljenju ovirajo razvoj poljedelstva. Sklep vlade je bil sprejet — kakor je rečeno v poročilu — zato, da bi

Razprava na skupni seji MLO Ljubljane

4 milijarde dinarjev za stanovanja — Podjetja dolgujejo na neplačani akumulaciji 1 milijardo in pol

LJUBLJANA, 12. jun. — V razpravi po referatu Leopolda Kreseta so diskutirali nazivni vrsto gospodarskih problemov in nakazali tudi naloge, ki čakajo na čimprejšnje rešitev. V zvezi s poročilom predsednika sveta za gospodarstvo je skupna seja obeh zborov sklenila, da mora MLO do konca tega meseca urediti vprašanje kontrole gospodarskih podjetij in namestiti primerno število revizorjev in kontrolorjev.

Tovariš Marjan Dermastja je ugotovil, da so zbori na svojih sejah doslej preveč razpravljali o drobnih, pa čeprav dokaj važnih, komunalnih problemih in puščali vnmarem perspektivni razvoj gospodarstva na območju mesta. Gre za to, da dobi mesto za razvoj močno gospodarsko osnovo. Ne bilo bi namreč pravilno, da bi glavno mesto živeo na račun ostalih krajev.

Oba zbori bi morala razpravljati o organiziranju nove, predvsem lahke industrije, za katero ima Ljubljana vse pogoje. Čeprav je velesajem za Ljubljano izrednega gospodarskega in turističnega pomena, na sejah še ni bilo razprave o tem, zakaj se načrti za izvedbo ne uresničujejo itd. Več diskutirali, predvsem pa tovariš Marjan Tepina, je govorilo o pomenu turizma za Ljubljano. Ljubljana je tranzitni center, preko katerega bo popotovalo vsako leto več tujcev. Zato je urejanje mestnega centra primerno in potrebno. V ta namen gre le majhen del sredstev (121 milijonov v letu 52 in 53), medtem ko bo za gradnjo stanovanj porabljenih letos skoraj štiri milijarde dinarjev. To je velikanska vsota, vendar mora vsak volivec Ljubljane vedeti, da stanovanjskega problema kljub temu ne bo mogoče rešiti niti v nekaj letih, kot tega ne uspejo druga evropska mesta (Stockholm manjka 22.000 stanovanj, čeprav je Švedska dežela z najvišjim standardom v Evropi).

V razpravi o poslovnih poštenosti je Marjan Dermastja poročal o pojavu, da razna podjetja dolgujejo skupnosti na akumulaciji (podjetja izven družbene evidencije) še sedaj eno milijardo in pol dinarjev. Neko ljubljansko podjetje je skušalo utajiti skupnosti 26 milijonov dinarjev davka na poslovni promet. Take primere bo treba v prihodnje drastično kaznovati. Za to pa naj bi odgovarjali poleg direktorjev tudi člani upravnih odborov, knjigovodje itd. Dalje je govoril o trgovini, po njegovem mišljenju bi bilo treba postaviti trgovskim podjetjem gornjo mejo zaslužka. Ves ostali dobiček pa naj bi trgovina vrnila družbi. Končno tudi konkurence med trgovinami ni. Koristno bi bilo, če bi še bolj kot doslej omogočili trgovarjem, da preko svojih trgovin direktno posredujejo blago potrošniku. Če bo MLO to podprl, bo na trgu resnična in zdrava konkurenca, ki bo koristila potrošniku. Seja se nadaljuje.

se popravilo vrsto napak, storjenih proti lastnikom velikih in srednjih posestev, ki so prisilili poljedelce, da so zapustili svoja posestva. Vlada je pravtako prepovedala nadzorstvo nad posestvi, ki ne izpolnjujejo obveznih deležev ali ki so v zaostanku s plačilom davkov.

Dr. Potrč o povečanju produktivnosti dela

Zeneva, 12. jun. (Tanjug) V razpravi o poročilu generalnega direktorja Mednarodne organizacije za delo za leto 1953 je govoril vodja jugoslovanske delegacije dr. Jože Potrč, ki je poudaril važnost povečanja produktivnosti dela za nadaljnji gospodarski razvoj v svetu. Dr. Potrč je izjavil, da Jugoslavija predstavlja najboljši primer, kako se relativno mala država uspešno bori za svojo nacionalno svobodo in vsestranski svobodni razvoj. Poudarjajoč, da je povečanje produktivnosti ključ za dvig življenjske ravni, je dr. Potrč dejal, da je vsaka vlada dolžna storiti vse, da se delavcem zagotovi pravični delež dobička od povečane produktivnosti.

V NEKAJ VRSTAH

NEW DELHI, 12. jun. (Tanjug): Današnji indijski tisk izraža zaskrbljenost zaradi razvoja dogodkov v francoski kolonijalni posesti Mahe, na skrajnem jugu Indije, kjer je po zadnjih poročilih indijsko do množičnih aretacij indijskih državljanov, ki so zahtevali priključitev Mahe Indiji. Po mnenju uradnega predstavnika so francoske oblasti pojačale represivne ukrepe in okrepile svojo vojaško garnizijo v Maheu. Kakor je znano, je predsednik Nehru nedavno izjavil v parlamentu, da bi vsako povečanje vojnih sil v tujih posestih v Indiji predstavljalo »odkritje sovražno potezo proti Indiji«.

CARIGRAD, 12. jun. Iz Adane poročajo, da je tja prispela jugoslovanska gospodarska delegacija, ki bo pregledala in prevzela 800 ton bombaža, katerega je naša država nedavno kupila v Turčiji.

BERLIN, 13. jun. (AFP): Vzhodnonemški minister za notranje

zadeve je danes izjavil, da ukinitve sovjetske kontrolne komisije ne pomeni, da bodo umaknili tudi sovjetske delegate iz srednjih in okrožnih organov oblasti.

SEUL, 13. junija (UP): Danes je bilo sporočeno, da Sing Man Ri pripravljajo odgovor Eisenhowerju, v katerem odklanja njegovo prošnjo, da bi sprejel sporazum o premirju.

BERLIN, 13. junija (AFP): Stevilo beguncev iz Vzhodne Nemčije je že prišlo padati. Mnogi begunci so že dobili brzolavna obvestila svojih sorodnikov o novih ukrepih in poziv, naj se vrnejo domov. Vendar pa je le majhno število beguncev zahtevalo vrnitev dokumentov zaradi povratka.

PARIZ, 13. junija. Parlamentarna skupina — Zveze republikanecv socialne akcije bivših delegatov — je danes demantirala vesti o razcepu v njenih vrstah.

KOLEDAR
Sobota, 13. junija: Anton, Zorica.
Nedelja, 14. junija: Metod, Radoslav.

13. VI. 1811. — Rojen ruski literarni kritik in revolucionar V. G. Belinski.

Na medicinski fakulteti je promoviral za doktorja vsega zdravstva naš znani športnik MILAN HODALIC — Cestitamoi! 3898-d
Na filozofski fakulteti sta diplomirala z etnologije Marija Jagodic in Tončka Urbas. Cestitamoi. Univerzitetni odbor ZSJ poklanja namesto venca na grob pokojnega tov. Sergeja Kavčiča, častna UK ZKS 3000 dni študentski samopomoči.

Ker so se posamezni kolektivi obrnili na mestni sindikalni svet v zvezi s prevozom udeležencev na proslavo Koroškega odreda v Gorčah pri Kranju dne 14. VI. 1953
obveščamo vse kolektive, odnosno sindikalne podružnice, da so pregledati tovornih avtomobilov, ki bodo prevzali udeležence na proslavo Koroškega odreda, prosti plačila takse po tarifni številki 45 tlesnega zakona.

Mestni sindikalni svet Ljubljane. Rezervnim oficirjem — delegatom letne konference. Redna letna konferenca združenja rezervnih oficirjev mesta Ljubljane bo 15. t. m. ob 16 urih v dvorani Domača ulica 13. Za člane udeležba obvezna. Za članstvo v združenju v Kraljevičevih podčelšanih. O tem obveščamo vse stariše, da ob navedenem času pričakajo svoje otroke.

SAJ Ljubljana 3795-d
Zdravstvena kolonija, ki je odšla v Kraljevice 25. maja, se ne vrača 15. junija kot je bilo to sporočeno, temveč 22. VI. ob 13.05 ur. Zaradi slabega vremena je bila zdravstvena kolonija v Kraljevičevih podčelšanih. O tem obveščamo vse stariše, da ob navedenem času pričakajo svoje otroke.

Uporabljajte za sončenje. 3792-d
Ica in rok. po britju itd. klinično preizkušeno kremo »POURVOUS« Zahtevajte povsod! 3485-d
»Kaj veš, kaj znaš?« — Unzarski list »Slovenskega poročevalca«. Stev. 11 našega lista je izšla in je v prodaji. Prineša sedem krizkank kakor tudi večje število drugih usank vseh vrst. Za rešitev nagradne številčnice so razpisane nagradne nagrade (1500, 1000, 700 in 500 din.) Rok za rešitve je 24. junij. Cena posamezni številki je din 10.

Opozorilo vsem članom Mestne ljudske knjižnice v Celju. Mestna ljudska knjižnica v Celju, 15. junija obveščuje svoje čitalce, da bo v letnem času t. j. od 15. junija do 15. septembra t. l. knjižnica in čitalnica odprta v torek, četrtek in soboto od 8—14 v ponedeljek, sredo in petek od 8—11 in od 17 do 20 ure.

SKUD »Janko Kermelj«. Reteče obveščuje, da je velika vrtna veselica z bogatim srečelovom preložen na nedeljo 21. junija vsled povišanja Koroškega odreda. Vsi člani in prijatelji društva v 3752-n
Zakaj bi molje samo pregajali, ko vam pa danes nudimo sigurno sredstvo MOTOX. Da jih uničimo, je našo znamko MOTOX. Društvo LRS za Zdravne narode sklicuje redni letni občni zbor za 15. junij ob 16.30 v zborniški dvorani Univerze. Trg revolucije Stev. 11. Vabljeni delegati podoborov vseh slovenskih vsi člani in prijatelji društva v 3752-n

Obvestilo! Interna klinika Medicinske visoke šole bo od 15. junija do 1. avgusta 1953 čistišla kliniko, zato bodo sorojeni omejeni le na nujne primere. 3760-d
»Blokutolo«, specialno kremo za hujšanje kože prodajajo vsi drogerije. 3600-n
Maturantke 8.-e razreda Poljanske gimnazije 1953 praznujejo 15-letnico mature 20. junija ob 20 v restavraciji Slavija (Slamič). Javite do 18. t. m. dr. Grozdani Braganec, Ljubljana, Čufarjeva 1-III.

Gospodine! Klorovno amno natrij in mrtveci prašek prodajajo vse drogerije v Ljubljani.

Ekonomski srednja šola v Celju. Sprejemni izpiti bodo: pismeni 15. junija na ob 16, do 18. junija ob 16, ustni. Prošnje je oddati do 13. junija 1953. 3780-5
Planinsko društvo Jezersko praznuje vabi vse ljubitelje planin k otvoritvi Češke kočje v nedeljo 14. junija 1953. 3784-d

Zaradi izrednega prometa na turistični prostori v Ljubljani, Solški cestni usteja Istre, bosta izostala dne 14. junija na prosti Dvčeva-Punj potniška vlaka 9012 in 9021.

»PaTalin« poceni in uspešno sredstvo proti moljem. 3798-g

KINO »UNION«: ameriški barvni film: »KONEC SVETA«. Tednik: Pot k miru. Predstave ob 16, 18 in 20.

KINO »KOMUNA«: ameriški film: »ODLOCITEV PRED ZORO«. Tednik: Filmske novosti; štev. 23. Predstave ob 16, 18, 30 in 21.

KINO »SLOGA«: italijani. film: »JUTRI BO PREPOZNO«. — Tednik: Krešeovski kovčci. — Predstave ob 16, 18 in 20.

KINO »SOCA«: ameriški barvni film: »SKOTSKA KRJE«. Tednik: Filmske novosti; štev. 21. Predstave ob 16, 18 in 20. — Prodaja vstopnic v vseh štirih kinematografih od 10—11 ter od 15 dalje.

LETNI KINO »TIVOLI«: ameriški film: »FANT S TROBENTOE«. Tednik: Najstarejši prijatelj. Predstava ob 20.30.

LETNI KINO »BEZIGRAD«: ameriški film: »PESTUNJA«. Tednik: Predstava ob 20.30. — Prodaja vstopnic v obeh letnih kinematografih eno uro pred pričetkom.

KINO »SISKA«: ameriški film: »RAPSOVIJA OTOZNOSTI«. Brez tednika. — Predstave ob 15.30, 18 in 20.30. — Prodaja vstopnic od 14.30 dalje.

KINO »TRIGLAV«: ameriški film: »INTERMEZZO«. Tednik: Predstavi ob 18 in 20. — Prodaja vstopnic od 17 dalje.

KINO DOM LM: ameriški film: »RAPSOVIJA OTOZNOSTI«. Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic od 19 dalje.

KINO »LITOSTROJ«: francoski film: »PARMSKA KARTUZIJA«. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom.

CELJE — »UNION«: francoski film: »PARIZ POJE«. CELJE — »DOM«: ameriški film: »ZMAGA NAD TEMO«. BLEDE: ameriški barvni film: »TRIEJE KAVALERIJE«.

KAMNIK: ameriški film: »PROJEKCIJA SONCA«. ZADOBROVA: francoski film: »PARMSKA KARTUZIJA«. VEVČE: ameriški barvni film: »IZ TISOC IN ENE NOČI«. DOMZALE: ameriški barvni film: »KORČKA BELA«. O DZUNGLI: RADOVLJICA: angleški film: »MANDY«.

ROGASKA SLATINA: francoski film: »PREKLETI«. ZALEC: jugoslovanski film: »V VIHARJU«.

KRANJ — »STORŽIČ«: nemški ruski glasbeni film: »MAJA V TENCICI«. Predstave ob 16, 18 in 20.

KRANJ — »PARTIZAN«: nemški film: »MAJA V TENCICI«. JESENICE — »RADIO«: nemški barvni film: »ZENA MOJHI SANI«. Režija: George Jacob. Igralci: Mar Karček, Wolfgang Lukasch, Walter Müller, Georg Alexander, Greta Weiser. Predstave ob 16, 18 in 20.

JESENICE — »PLAVIČ«: ameriški barvni film: »PLAMEN IN PUSČNICA«. Predstavi ob 18 in 20. KORČKA BELA: ameriški film: »GLAS V VIHARJU«.

OBVESTILA

JAVNA PRODAJA
Carinarnica v Zagrebu, Vodopadna ulica 20 a bo 28. junija 1953 razprodajala razno blago, in sicer:

1027 parov nylon nogavice, 158 bombastnih nogavnic, 468 svilnenih rut, 188 šnikar za ustnice, 402 streme svilnena predvita (mulinea), 650 raznih glavnikov, 114 parov pluvince za sandale, 1978 steklenih kamnov za prstane, 870 kosov steklenih oblog za borch, 590 igel za šivanje, 23 raznih tkanin, 29 različnih ur in še drugo.

Pravico nakupa imajo vse pravne in fizične osebe, pooblaščenice za opravljanje trgovine z blagom, ki je namenjeno prodaji. Robo si morete ogledati 25. in 27. junija.

Carinarnica v Zagrebu, št. 4765.

Dom Jug. Ljudske Armade — Ljubljana priredi v soboto 13. junija ob 20.30 v vrta

VEČER SEVDALINK IN DALMATINSKIH NAR. PESMI

Gostujoča grupa Dalmatincev — zaradi povocv iz Zagreba. Solisti: Zukočev Mica in Boris Nikolčev. V slučuju slabega vremena bo prireditev v zborniški dvorani Doma. Po programu igra zabavni orkester. 3798-g

LJUBLJANA Veliko znižanje cen pohištva!

„SLAVOLOK“ ERICH MARIA REMARQUE ZMAGE“
»Pod — ženska je oklevala. »Navadno jo je imel pod blazino.
Ravic je vstal. Previdno je odrinil blazino z mrličevo glavovred in potegnill izpod nje usnjeno, črno listnico. Dal jo je ženski. »Vzemite denar iz nje in vse, kar je važnega za vas. Hitro. Ni čas za sentimentalnosti. Živeti morate. Zakaj naj bi bil sicer? Naj plesni pri policiji?«
Pogledal je za minuto skozi okno. Sofer nekega tovornega voza na cesti je zmerjal voznika s parom konj, ki sta bila vprežna v voz z zelenjavo. Zmerjal ga je s polno premočjo, ki jo daje težki motor. Ravic se je obrnil. »Opravili?«
»Da.«
»Dajte mi listnico spet nazaj.«
Potisnil jo je pod blazino. Čutil je, da je bila tanjša, kakor poprej. »Spravite stvari v svojo ročno torbo.« je rekel.
Pokorno je storila to. Ravic je vzel račun in ga pregledal. Sta že kdaj plačala kak račun tu?«
»Ne vem, a mislim, da že.«
»To je račun za dva tedna. Je plačal —« Ravic je trenutek čeval. Zdelo se mu je čudno govoriti o mrliču kot o gospodu razsžnskem. »So bili računji vedno točno plačani?«
»Da. Vedno. Večkrat je rekel, da je — v njegovem položaju važno, da vedno točno plača, kjer mora.«

»Ta lopovski gostilničar! Bi mogli slutiti, kje utegne biti zadnji račun?«
Potrkalo je. Ravic se ni mogel vzdržati nasmeha. Hišni hlapec je prinesel kovčke. Gospodar je stopal za njim. »So to vsi?« je vprašal Ravic žensko.
»Vsi.«
»Seveda so vsi,« je zakrnil gospodar. »Kaj pa ste mislili?« Ravic je vzel manjši kovček. »Imate ključ zanj? Ne? Kje utegnejo biti ključci?«
»V omari. V njegovi obleki.«
Ravic je odprl omaro. Bila je prazna. »No?« je vprašal gostilničarja.
Gostilničar se je obrnil k slugi. »No?« je pihnil.
»Obleka je zunaj,« je izjecljal sluga.
»Zakaj?«
»Da bi jo skrtačil in osnažil.«
»Tega mu menda ni več treba,« je rekel Ravic.
»Prinesi jo takoj noter, preklemski tat ti,« ga je nahnul gospodar.
Hišni sluga mu je vrgeč poseben, mežikajoč pogled in odšel. Vrnil se je precej in prinesel obleko. Ravic je stresel suknjič, nato hlače. V hlačah je zarojčalo. Za trenutek je okleval. Čudno, sezati v hlačne žepu tujea mrtvega človeka. Kakor bi bila obleka z njim vred umrla. In čudno, misliti tako. Obleka je obleka.
Vzel je ključce in odprl kovček. Na vrhu je ležela mapa iz jadvrovine. »Je tale?« je vprašal žensko.
Pokimala je.

Ravic je precej našel račun. Potrjen je bil. Pokazal ga je gospodarju. »Teden dni ste preveč zaračunali.«
»Tako?« je šavnisl gostilničar nazaj. »Kaj pa sitnosti? Svinjarija? Razburjenje? To po vašem ni nič, kaj? Da se mi spet oglašajo, žolč, je menda že vračunano, kaj? Saj ste sami rekli, da se bodo gosti izselili! Skoda je veliko večja! In postelja? Soba, ki jo je treba razkužiti? Rjuhe, ki so ponesnažene?«
»Rjuhe so v računu. Razen tega večerja za 25 frankov, ki jo je baje še snoči použil. Ste kaj jedli včeraj?« je vprašal žensko.
»Ne. Toda ne bi rajši kratkotalo plačala? To je — rada bi hitro opravila.«
Hitro opravila, je pomislil Ravic. Poznamo to. In potem — tišina in mrtvec. Molčanje kakor udarci z gorjačo. Bolje tako — čeprav je ogabno. Vzel je svinčnik z mize in računal. Nato je vrnil račun gostilničarju. »Se strinjate?«
»Hotel je pogledal končno vsoto. »Saj nisem znorel!«
»Se strinjate?« je vprašal Ravic še enkrat.
»Kdo pa ste sploh vi? Kaj se vmešavate v to?«
»Jaz sem brat,« je rekel Ravic. »Se strinjate?«
»Plus deset odstotkov postrežba in davki. Drugače ne.«
»Dobro.« Ravic je pripisal številko. »Plačati imate dve sto dvaindevetdeset frankov,« je rekel ženski.
Vzela je iz žepa tri bankovce po sto frankov in jih dala gostilničarju, ki jih je vzel in se obrnil, da bi šel. »Ob šestih mora biti soba prazna. Drugače se računa še naslednji dan.«
»Osem frankov nazaj,« je rekel Ravic.
»In ostrbnik?«
»Teja plačava sama. Napitnine tudi.«